

1	Název	ČESKÁ REPUBLIKA JAKO PŘÍSTĚHOVALECKÁ ZEMĚ
2	Autor / organizace	Pavel Barša, Andrea Baršová / Ústav mezinárodních vztahů Praha
3	Zdroj	http://www.iir.cz/upload/PolicyPapers/pbarsabarsova2006CRjakoPristehovaleckaZeme.pdf
4	Zadavatel	Autorský text
5	Rok / místo zpracování	2006 / Praha
6	Počet stran	8
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Přistěhovalectví a přistěhovalecké politiky po roce 1989 • Proč potřebujeme strategii přistěhovalectví? • Tři alternativní strategie • Čtyři argumenty pro strategii přijetí • Teze k budoucí české přistěhovalecké politice
8	Typ dokumentu (žánr)	Policy paper
9	Anotace	<p>Stručný policy paper shrnuje vývoj přistěhovalecké politiky v ČR, zamýšlí se nad otázkou, jak je možné k přistěhovalectví na národní úrovni přistupovat (přistěhovalecké strategie), a co jednotlivé přístupy přináší, resp. způsobují. Autoři podporují strategii přijetí (přistěhovalectví není hrozbou, je třeba jej přijmout a vyrovnat se s ním ve prospěch státu) a návazně se zamýšlí na tím, na co klást důraz, aby mohla být strategie přijetí úspěšně naplněna (nehovořit o cizincích, ale přistěhovalcích, začleňovat přistěhovalce do českého národa, nikoliv příslušné etnické skupiny, požadovat přijetí určitých základních společenských hodnot, ale i zajistit práva, otevřít přistěhovaleckou politiku veřejné debatě, odkrýt ji, zřídit nestranný střešový orgán, otevřít dveře kvalifikovaným přistěhovalcům, nepodporovat však příchod nekvalifikovaných, kteří mají tendenci být závislí na státu a tvoří uzavřené enklávy, umožnit rozšíření rodinné migrace – sourozenci).</p>
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	Bez závěrů pro námi sledovanou tematiku
11	Hlavní zdroje užitéch informací (jejich stručná charakteristika)	Policy paper vychází z knihy autorů Přistěhovalectví a liberální stát. Imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku, MU Brno, 2005

1	Název	KDO JSEM A KAM PATŘÍM? IDENTITA NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN A ETNICKÝCH KOMUNIT NA ÚZEMÍ ČR
2	Autor / organizace	Dana Bittnerová, Miriam Moravcová a kol.
3	Zdroj	Městská knihovna, Praha 6
4	Zadavatel	Centrum výzkumu vývoje osobnosti a etnicity při FHS, UK
5	Rok / místo zpracování	2005 / Praha
6	Počet stran	460
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Sebepojetí etnik v „otevřené“ české společnosti, • Struktura etnických menšin a imigračních skupin v České republice (Vývoj let 1918 – 2001), • Kolektivní identita polské menšiny na českém Těšínsku (Preferovaná interpretace a modifikace prvků kolektivní identity Poláků v českém Těšínsku polskou menšinovou reprezentací a publicistikou), • Maďaři v České republice ve 20. a 21. století, • Konstrukce etnické identity Romů v České republice, • Albánci, • Běloruští političtí emigranti v České republice, • Bulharští vysokoškoláci v Praze, • Kulturní identita čínské komunity v Praze, • Etnická image Makedonců – podnikatelů v Praze, • Kulturní identita nigerijské etnické skupiny žijící na území České republiky, • Identita třetí generace Řeků žijících v České republice, • Imigrace z Ukrajiny v České republice po roce 1990, • Poměry na podkarpatských poloninách, • Vietnamští vysokoškoláci v Praze, • Vietnamská komunita v Jihlavě (Identita a vztah k české veřejnosti), • Závěr.
8	Typ dokumentu (žánr)	Sborník / výzkumné studie
9	Anotace	Výzkum se zabýval otázkou etnického a lokálního vymezování se příslušníků etnických menšin a imigračních skupin kontinuálně žijících i nově příchozích na území České republiky. Výzkumníci se věnovali polské, albánské, běloruské, bulharské, čínské, maďarské, makedonské, nigerijské, romské, řecké, ukrajinské a vietnamské populaci. Jednotlivé studie byly zaměřeny na vizi sebe samého,

		vztah k okolí a společnosti. Převážně probíhal formou zúčastněného pozorování a nestrukturovaných a polostrukturovaných interview s příslušníky každé skupiny.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<p>Závěry k trhu práce a vzdělávání nejsou, výzkum nebyl tímto směrem zaměřen.</p> <p>Mezi faktory pro pocitování identity člena menšiny patří doba, po kterou žije imigrant či člen etnické menšiny mimo výchozí společnost, dále pak věk příchodu první generace, pohlaví, společenská hierarchie, ekonomická úspěšnost.</p> <p>Skupina polské národnosti, která cíleně rozvíjí na území české republiky svoji organizační strukturu, buduje svou etnickou autonomii na vlastních symbolech, jak vůči české majoritě, tak s požadavky, aby polská reprezentace uznala jejich svébytnost danou životem v jiných strukturách. Tento sebeobraz zajišťuje možnost udržení tradice národnostní menšiny.</p>
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Výsledky výzkumů v rámci Centra výzkumu vývoje osobnosti a etnicity při FHS UK, které se opírají o studium archivních pramenů, dobového tisku a terénního výzkumu – strukturované dotazování, neformální i řízené rozhovory, zúčastněné pozorování. Relevantní weby, relevantní studie.

1	Název	CIZINEC A VZDĚLÁVÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE
2	Autor / organizace	Ludmila Bobysudová, Julie Pikalová Hernandezová / Organizace pro pomoc uprchlíkům
3	Zdroj	http://www.migraceonline.cz/novinky_f.shtml?x=221196
4	Zadavatel	Nezjištěno
5	Rok / místo zpracování	Pravděpodobně 2004 / Praha
6	Počet stran	47
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Systém vzdělávání v ČR • Předškolní zařízení • Základní škola • Střední škola • Vyšší odborná škola • Vysoká škola • Další vzdělávání • Rekvalifikace • Kurz ČJ • Nostrifikace • Adresář, seznam vybraných legislativních předpisů
8	Typ dokumentu (žánr)	Informační brožura
9	Anotace	Informační brožura určená cizincům, kteří se chtějí dozvědět základní informace o systému vzdělávání v ČR. Brožura shrnuje základní obecné informace o jednotlivých typech škol i s ohledem na možnost jejich využití ze strany cizinců a azylantů.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	Bez specifických závěrů
11	Hlavní zdroje užitéch informací (jejich stručná charakteristika)	Platná legislativa

1	Název	AKTUÁLNÍ PROBLÉMY ADAPTACE VIETNAMSKÉHO ETNIKA V ČR (KRÁCENO)
2	Autor / organizace	Stanislav Brouček / Etnologický ústav AV ČR.
3	Zdroj	http://www.cizinci.cz/files/clanky/107/vietnamska_etnika.pdf
4	Zadavatel	Ministerstvo vnitra České republiky
5	Rok / místo zpracování	2003 / Praha
6	Počet stran	121
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Jak přicházeli z Vietnamu do českých zemí • Adaptace jako tendence k rodině • Příslušnost ke skupině a adaptace • Literatura • Přílohy
8	Typ dokumentu (žánr)	Studie
9	Anotace	Text se pokouší ve vztahu k adaptaci zmapovat životní historie a současnou každodennost osob, které do České republiky přišly z Vietnamu. Za tímto účelem nejprve předkládá obecný pohled na imigrační historii příslušných lidí, přičemž s větší či menší podrobností probírá její rozmanité poválečné kontury; tato část přitom studii slouží jako nezbytný kontextuální rámec pro možnost lepšího porozumění dalšímu textu. Na ni navazuje prezentace výsledků dotazníkového šetření uskutečněného v několika vietnamských komunitách, jež předkládá vedle socio-demografických údajů také hodnocení spokojenosti dotázaných se životem v České republice. Poslední, nejrozsáhlejší a nejdůležitější část obsahuje komentovaný záznam několika biografických vyprávění osob vietnamského i českého původu, které se vyjadřují k vietnamským životům v Československé a později České republice.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Studie konstatuje u dotázaných a zpovídaných výraznou míru důrazu na soběstačnost. • Ve vztahu k pospolitému životu text hovoří o ghettoizaci lidí z Vietnamu. Současně však uvádí, že v posledních letech se z komunit vydělují jedinci, rodiny a skupiny (toto se týká zejména osob oslovených v kvalitativní části). • Za podnikáním, které je nejčastější formou aktivity, přichází v současnosti do České republiky i lidé s kapitálem. • Velká většina dotázaných (více jak 90%) plánuje v České republice zůstat déle než tři roky. S životem v České

		<p>republiky dotázaní vyjadřují většinou spokojenost; stěžují si však, že jsou ze strany českého obyvatelstva mnohdy bráni nikoli jako rovnoprávní a rovnocenní.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Za nejčastější překážky integrace oslovení nejčastěji považují postupy úřadů (což vede k nedůvěře k nejvyšším státním institucím), nerovné uplatňování pravidel, malou vymahatelnost práva, zneužívání jejich příslušnosti v politickém boji či negativní naladění center rozhodování vůči nim. • V rámci biografických výpovědí se opakuje deklarace touhy zajistit dětem vzdělání, aby nemusely vykonávat fyzicky náročnou práci.
11	Hlavní zdroje užitéch informací (jejich stručná charakteristika)	Monografie, rozhovory o životních příbězích, pozorování, participování na pospolitém životě, zjišťování demografických údajů, prameny, dotazníkové šetření v komunitách zaměřené na spokojenost.

1	Název	ROZPORY V AKTUÁLNÍ ADAPTACI VIETNAMSKÉHO ETNIKA V ČESKÝCH ZEMÍCH
2	Autor / organizace	Stanislav Brouček / Etnologický ústav AV ČR
3	Zdroj	In: J. Hofman, M. Lukáš, eds. Aktuální problémy regionálního rozvoje. Dálný východ a Česká republika. Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference REGIO 2003 a IMPA 2002, 1. díl, str. 199 – 208
4	Zadavatel	Západočeská univerzita v Plzni (Konference pořádána Střediskem pro výzkum regionálního rozvoje a společností MIM Consulting ve spolupráci s Regionální rozvojovou agenturou Egrensis a odborem regionálního rozvoje Krajského úřadu Karlovarského kraje ve dnech 15. – 16. října 2002 v Karlových Varech.)
5	Rok / místo zpracování	2003 / Plzeň
6	Počet stran	10
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod do problematiky • K zařazení vietnamské imigrace do společenského kontextu v České republice a v rozšířené Evropě • Nad některými problémy adaptace Vietnamců v České republice • Literatura
8	Typ dokumentu (žánr)	Přehledová a diskutující studie
9	Anotace	Text se stručně zabývá procesy a strategiemi adaptace imigrantek a imigrantů z Vietnamu žijících v České republice. Nejprve nastiňuje vývoj vietnamsko-českých vztahů od roku 1956, následně se v širších souvislostech zamýšlí nad podmínkami migrace jako takové (svoboda pohybu, fáze migrace, problémy spjaté s imigrací) a nakonec diskutuje vybrané a specifické otázky spojené s migrační historií, životem a adaptací daných osob v České republice ve vztahu k takto načrtnutým obecným podmínkám.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • V období po roce 1990 na jedné straně přetrvává uzavřenost komunit, na druhé působí nutnost komunikovat v rámci obchodu a jednání s institucemi; v poslední době se izolace mění v ghettoizaci a dochází také k vnitřní diferenciaci „komunit“. • Ve vietnamských komunitách existují organizace zaměřené na styky s „českou“ populací. • Za největší bariéry co se týká práce považují lidé z Vietnamu byrokratické překážky ve vztahu k podnikání.

		<ul style="list-style-type: none"> • Převažující chápání života v České republice jako provizoria strukturuje jejich životy v České republice. • „Vietnamci o vědomou adaptaci do systémů majoritní společnosti zatím příliš nestojí“. • „Vietnamci v ČR přijímají svůj současný život na okraji společnosti dílem jako výsledek rozdílného ideologického i ekonomického vývoje v obou zemích během posledního desetiletí“. • „Stupni přirozené ekonomické výhodnosti ve vztazích mezi většinou a imigrační populací odpovídá pak stupeň bezkonfliktnosti a tempo adaptace imigrační skupiny“.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Odborné texty zaměřené na „etnicitu“, „migraci“ a život osob z Vietnamu v České republice.

1	Název	KLIENSKÝ SYSTÉM JAKO QUASI-FEUDALISMUS V ČESKU
2	Autor / organizace	Jan Černík / Etnologický ústav AV ČR
3	Zdroj	http://www.migraceonline.cz/studie_f.shtml?x=218348
4	Zadavatel	Multikulturní centrum Praha
5	Rok / místo zpracování	2005 / Praha
6	Počet stran	10
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Pojem klient, klientura a klientský systém • Percepce klientského systému českou veřejností • Etablování a vývoj klientského systému v ČR • Sovětské kořeny klientského systému • Klientura ve smyslu ekonomické a politické jednotky • Literatura
8	Typ dokumentu (žánr)	Studie
9	Anotace	Text se zabývá tzv. klienturou neboli klientským systémem v České republice na příkladě ukrajinské pracovní migrace. Autor přináší širší definici pojmu, sleduje vývoj fenoménu od jeho počátků v první polovině 90. let, přes vrcholné období po přijetí restriktivních opatření pro zaměstnávání cizinců v roce 1999 až po jeho omezování, resp. institucionalizaci po vstupu České republiky do EU.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Dnešní klienti v ČR zpravidla disponují řádně registrovanou společností pro zprostředkování práce nebo firmou na stavební či úklidové práce. Institucionalizaci klientury ovšem ztrácejí pracovníci na konkurenceschopnosti. • Vedle zprostředkování práce poskytují další služby dopravou počínaje, přes ubytování až po zajištění legality pobytu imigranta konče. • Hlavní motivací zaměstnavatelů pro najímání cizinců prostřednictvím klienta je jejich vysoká flexibilita (najímá je jen tehdy, když pro ně má práci).
11	Hlavní zdroje užitéch informací (jejich stručná charakteristika)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Výzkumné zprávy o migraci do ČR 2. Novinové články o Ukrajincích v ČR 3. Odborná literatura zaměřená na transformaci ekonomických modelů ve východní Evropě 4. Závěry konzultovány s cizinci žijícími v ČR

1	Název	KDO CHCE ŽÍT V ČESKU: KOMUNITY CIZINCŮ, INTEGRACE, VZDĚLÁVÁNÍ, STÁTNÍ OBČANSTVÍ...
2	Autor / organizace	Kolektiv autorek a autorů / Člověk v tísní a MKC (ve spolupráci s Open Society Fund Praha)
3	Zdroj	http://aa.ecn.cz/img_upload/9e9f2072be82f3d69e3265f41fe9f28e/PINF_kdo_chce_zit.pdf
4	Zadavatel	Člověk v tísní
5	Rok / místo zpracování	2004 / Praha
6	Počet stran	38 (44 v pdf verzi)
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Cizinci v České republice • Státní občanství • Politika vlády v oblasti integrace cizinců • Rasismus a xenofobie v České republice • Interkulturní vzdělávání • Vzdělávání cizinců • Komunity cizinců v České republice: Slováci, Ukrajinci, Vietnamci, Rusové, Američané, imigranti z Balkánu, Arméni, Číňané • Odkazy
8	Typ dokumentu (žánr)	Přehledová studie
9	Anotace	Ve studii autorky/autoři načrtávají vztahy cizinek/cizinců a České republiky. Text je přitom rozdělen na dvě části: (1) obecnou a (2) případovou. První část obsahuje různé přehledové údaje a současně předkládá i diskutuje obecné otázky prostředí ČR ve vztahu k takto definovaným osobám: nabývání občanství, vládní programy a politiky, rasismus a xenofobie, multikulturalismus a vzdělávání. V části druhé pak autorky/autoři charakterizují konkrétní skupiny z různých států žijících v ČR z hledisek jako migrační historie, vzdělanostní pozadí, strategie soužití s prostředím ČR či organizační aktivity.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Osoby příšle ze zemí bývalého východního bloku většinou pracují v manuálních a špatně placených profesích, a to bez ohledu na jejich vzdělání. • Lidé z Ruské federace, Číny a Ukrajiny většinou působí a usazují se v Praze, lidé z Vietnamu pak v příhraničních oblastech. • Integrovaná politika české vlády byla do druhé poloviny devadesátých let 20. st. omezená či neexistovala vůbec. V současnosti existují programy a plány integrace, která je

		<p>přítom vládou považována za něco běžného a prospěšného.</p> <ul style="list-style-type: none">• Neziskové organizace a státní instituce podporují programy interkulturního vzdělávání, jejichž účelem je respektování sociokulturní různosti názorů a hodnot v dalším životě; v pozadí stojí idea multikulturní společnosti.• Ve školním roce 2001/2002 studovala takřka polovina cizinek a cizinců v Praze. Problémy se studiem souvisí s menší než potřebnou znalostí českého jazyka na straně cizinců; tuto znalost si různé skupiny osvojují různým tempem.• Studie konstatuje velký počet studujících ve třídách/školách v oblastech s azylovými zařízeními, což poznamenává kvalitu výuky (neumožňuje dostatečný individuální přístup). Navrhuje zmenšit počet dětí ve třídách, avšak poukazuje, že příslušným školám se pro tento účel nedostávají finance.• Ze SR přichází do ČR lidé všech profesních skupin, přičemž se zde trvaleji usazují především jednotlivci z vyšších vrstev a studující (lidé z nižších vrstev častěji pracují sezónně).• Lidé z Ukrajiny pracující a/nebo žijící v České republice jsou většinou mladí svobodní muži, přičemž vykonávaná práce jednak obvykle neodpovídá jejich vzdělání, jednak je spojena se špatnými pracovními podmínkami (plat, prostředí) a jednak je zpravidla sezónní.• Lidé z Vietnamu většinou pracují na základě živnostenského listu, často se v ČR usazují natrvalo a participují v řadě organizací. Jejich děti navštěvují místní školy a mluví dobře česky, část z nich vnímá uzavřenost komunit jako omezení.• Osoby z Ruské federace jsou podle studie lidé, kteří patří mezi ekonomické a kulturní elity. Z celkového počtu jednotlivců s povolením k pobytu je v ČR ekonomicky aktivních pouze 20 %. Studie konstatuje jejich uzavřenost a existenci etnické ekonomiky.• Lidé z Balkánu se v ČR často usazují natrvalo, často přišli z důvodu existujících konfliktů, příliš se nesdružují.• Lidé z Arménie se většinou snaží co nejrychleji stabilizovat své postavení v České republice, a proto si nechávají uznat
--	--	--

		<p>kvalifikaci, dále se vzdělávají či posílají své děti do škol. Jsou také organizovaní.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lidé z Číny, kteří imigrují za prací, patří mezi středoškolsky či vysokoškolsky vzdělané; <i>Sdružení Číňanů v České republice</i> jim pomáhá s integrací. Pro ty osoby, které žádaly o azyl, je Česká republika pouze zastávkou.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Internetové stránky ministerstev, ČSÚ a neziskových organizací a studie zde uveřejněné. Data ze sociologických výzkumů.

1	Název	UPRCHLÍKEM V ČESKU
2	Autor / organizace	Kolektiv autorů / Člověk v tísni ve spolupráci s OSF Praha
3	Zdroj	http://www.migraceonline.cz/studie_f.shtml?x=211663
4	Zadavatel	Informace nezjištěna
5	Rok / místo zpracování	2004 / Praha
6	Počet stran	28
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Uprchlíci ve světě a v Česku • Vývoj azylové politiky ČR po roce 1989 • Azylová procedura v ČR • Hlavní skupiny žadatelů o azyl a azylantů v ČR • Azylová politika ČR po vstupu do EU • Sociální aspekty života žadatelů o azyl • Děti jako uprchlíci • Slavní uprchlíci z Československa • Kdo má nárok na azyl • Slovníček pojmů • Organizace zabývající se uprchlíky
8	Typ dokumentu (žánr)	Informační brožura
9	Anotace	Brožura je určena zájemcům o sledovanou problematiku především z řad občanů ČR. Jednotlivé kapitoly pocházejí z pera různých autorů, kteří se ve své práci příslušným popisovaným tématům věnují. Brožura shrnuje základní informace o vývoji uprchlické problematiky v ČR, především s ohledem na legislativní úpravu, většina prostoru je věnována procesu předložení žádosti o azyl a z toho vyplývajícím následným aspektům pobytu žadatele na území ČR. Nezpochybnitelnou výhodou brožury je přehledné vysvětlení relevantních pojmů, ať již přímo v kapitolách nebo závěrečném slovníku pojmů. Brožura je vhodným úvodním textem pro studium dané problematiky.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<p>Relevantní informace pouze ve velmi obecné rovině:</p> <p><i>Vzdělávání</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • děti předškolního věku – dětská centra v pobytových střediscích • děti školního věku – kurz ČJ, následně ZŠ při pobytových střediscích, veškeré další studium podléhá běžným pravidlům pro studenty z ČR (vše si zařizují a hradí sami) <p><i>Zaměstnání</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • žadatel nesmí po dobu jednoho roku v azylové proceduře

		pracovat, následně si může najít zaměstnání a příslušný úřad práce nemusí zjišťovat, zda dané místo nelze obsadit občanem ČR
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Zkušenosti autorů, vybrané relevantní webové stránky, blíže z textu nezjištěno.

1	Název	ZA PRACÍ DO ČESKA: ZÁKONY, STATISTIKY, NELEGÁLNÍ MIGRACE, BRAIN DRAIN, KLIENTSKÝ SYSTÉM, SANKCE
2	Autor / organizace	Kolektiv autorů / Člověk v tísní – společnost při ČT, o. p. s.
3	Zdroj	http://www.migraceonline.cz/doc/brozura.pdf
4	Zadavatel	Člověk v tísní – společnost při ČT, o. p. s.
5	Rok / místo zpracování	2004 / Praha
6	Počet stran	34
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Legální migrace • Nelegální migrace
8	Typ dokumentu (žánr)	Informační brožura
9	Anotace	<p>Brožura poskytuje stručný a přehledný úvod do problematiky pracovní migrace do ČR, jejího vývoje a upřesňuje skutečnosti v kontrastu k běžně se vyskytujícím názorům veřejnosti.</p> <p>V článcích/podkapitolách autoři a autorky zastupující různé instituce a organizace přibližují následující témata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • V kapitole Legální migrace: vliv mezinárodní migrace na české hospodářství, mýty o pracovních migrantech, vývoj pracovní migrace v ČR, cizinci s povolení k zaměstnání v ČR, pracovní migrace, pohlaví a věk, vývoj migrační politiky ČR, právní normy upravující zaměstnávání cizinců, zákony pro podnikající cizince, obcházení zákona cizinci, aktivní výběr zahraničních pracovníků, brain-drain. • V kapitole Nelegální migrace: nelegální migrace do ČR, počty nelegálních migrantů, klientský systém, sankce vůči nelegálně zaměstnaným cizincům a nelegálně zaměstnávajícím zaměstnavatelům.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Vliv migrace na hospodářství není technicky možné vyčíslit, lze však říci, že je pozitivní: autoři vyvracejí mýty o tom, že <ul style="list-style-type: none"> - cizinci berou domácím práci či vytěsňují nezaměstnané domácí X naopak obsadí místa, o které nebyl zájem ani mezi nezaměstnanými (úzce specializované nebo podřadné), kromě toho je procedura předcházející zaměstnání cizince náročná, a pro zaměstnavatele není nejjednodušším řešením; - cizinci jsou nekvalifikovaní X naopak mívají vyšší kvalifikaci než domácí nezaměstnaní, zaměstnavatelé však v zájmu zachování nízké mzdy na místo nepožadují kvalifikaci, na což domácí nepřistoupí a místo tak může obsadit cizinec;

		<ul style="list-style-type: none">- cizinci pracují načerno X ano, ale v menší míře než domácí, jejichž zaměstnávání nepodléhá takové kontrole;- cizinci stojí stát peníze X naopak přispívají do rozpočtu tím, že odvádějí sociální pojištění, na kterém však nemohou participovat (kromě cizinců s trvalým pobytem a azylantů).• Rysy pracovní migrace do ČR se v průběhu let mění: Na atraktivitě nabývá živnostenské podnikání cizinců (skýtá vyšší profesní a prostorovou flexibilitu, je neregulovatelné státem). Jedinou regulovatelnou složku cizí pracovní síly představují cizinci s povolením k zaměstnání, z nich nejpočetnější skupinu tvořili cizinci s povolením k zaměstnání v dělnických profesích, třetina všech cizinců s povolením k zaměstnání pracovala v r. 2003 ve zpracovatelském průmyslu, čtvrtina ve stavebnictví. Mezi pracovními migranty převažují muži (v r. 2003 72%), ale celkový podíl žen přicházejících do ČR za práci se zvyšuje. Celkový podíl legálně zaměstnaných migrantů v ČR činil koncem roku 2003 3,2%.• Vývoj migrační politiky: otevřenou liberální politiku z let 1990 – 97 vystřídala v reakci na zvyšující se nezaměstnanost restriktivní politika provázená změnou zákonů (zákon o zaměstnanosti, pobytu cizinců, azylový zákon), s využitím institutu povolení k zaměstnání (od r. 1998), od r. 1999 doplněná politikou integrace dlouhodobě legálně usídlených cizinců. Od r. 2000 postupně zpřísnování kontroly hranic (v návaznosti na politiku EU) s cílem snížit nelegální migraci. Změny v podmínkách zaměstnávání žadatelů o azyl (bez povolení) vedly k prudkému zvýšení počtu žadatelů o azyl v následujícím roce. Poté zavedena lhůta 1 roku pro získání pracovního povolení pro žadatele o azyl. V srpnu 2003 odstartován projekt aktivního získávání a výběru zahraničních pracovníků. Hlavním cílem migrační politiky ČR je zajistit účinnou kontrolu migrace. <u>Podmínky zaměstnávání cizinců jsou nastaveny příliš rigidně a v případě komplikací vedou aktery k porušování zákona.</u>• Podnikání cizinců: Stávající právní úprava je velmi nedokonalá až nedůstojná – bludný kruh mezi získáním živnostenského povolení a povolení k pobytu – získání
--	--	--

		<p>všech dokladů k podnikání vyžaduje vždy improvizaci. Jasně diskriminační je povinnost cizinců, kteří chtějí podnikat zapsat se do obchodního rejstříku (§ 21, odst. 4 obchodního zákoníku). Získat přístup na trh práce je nicméně jednodušší přes živnostenské oprávnění – stačí doložit prostředky k pobytu v ČR v dané výši: mnoho živnostníků – cizinců provozuje závislou činnost (tzv. schwarzsystém).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nelegální migrace je těžko podchytitelná, nelegální zaměstnanost cizinců ještě hůře. Lze předpokládat, že co do složení (státní příslušnost, odvětví) bude kopírovat legální pracovní migraci v ČR. • Optimalizace postavení cizinců na trhu práce v ČR: v odborných kruzích jsou diskutovány neefektivní kontrolní mechanismy pro podchycení nelegálního zaměstnávání, rigidita institutu povolení k zaměstnání a sankce zaměřené výrazněji na nelegálně zaměstnané než na nelegálně zaměstnávající. Ve fázi návrhu v rámci koncepce integrace cizinců jsou opatření směřující k větší podpoře a vyrovnávání práv v ČR dlouhodobě pracujících cizinců s občany ČR.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Správa služeb zaměstnanosti MPSV, MPO, ČSÚ, VÚPSV, Poradna pro občanství, občanská a lidská práva, Multikulturní centrum Praha, FSV UK, IOM, International centre for Migration Policy and Development, Intermundia, o.p.s.

1	Název	IMMIGRATION AND THE CZECH REPUBLIC (WITH SPECIAL RESPECT TO THE FOREIGN LABOUR FORCE)
2	Autor / organizace	Dušan Drbohlav (s podporou Grantové agentury České republiky) / Universita Karlova
3	Zdroj	International Migration Review 37, 1: 194 – 224
4	Zadavatel	Informace nenalezena
5	Rok / místo zpracování	2003 / Praha
6	Počet stran	41
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Abstract • Main Goal and the Structure of the Paper • Introduction • The Inevitable Problem – data • Foreign Labour Force • Migration Policy and Practice • Probable Future Trends • Conclusions • References • Tables
8	Typ dokumentu (žánr)	Přehledová, konceptualizující a diskutující studie
9	Anotace	Text se zabývá migrací spjatou s Českou republikou, přičemž zvláštní pozornost věnuje pracovní imigraci. Toto téma zasazuje do širších historických, sociálních či ekonomických souvislostí a pokouší se jej zpřehlednit a systematizovat do podoby časových přelomů a vzorců. Věnuje pozornost nelegální imigraci, diskutuje vývoj a současnost imigrační politiky České republiky a poukazuje na její nedostatky a na závěr se zabývá pravděpodobnými budoucími trendy v oblasti migrace.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Česká republika patří (spolu s Polskem, Slovenskem a Maďarskem) do nárazníkové zóny migrace mezi východem a západem Evropy; náleží mezi země transitní i cílové. • Emigrace občanek a občanů České republiky za prací do dalších zemí není významný fenomén. • Ekonomický motiv imigrace do České republiky výrazně převažuje ve srovnání s motivy dalšími (sjednocení rodiny či žádost o azyl). • Hlavní destinací pracovní imigrace do České republiky je Praha (následována velkými městy), avšak od roku 1999 se její podíl na celkovém prostorovém zakotvení pracovní

		<p>imigrace snižuje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strategie různých osob z různých zemí jsou rozmanité, neexistuje jeden vzorec. • Imigrační politika České republiky neměla a nemá – i přes zvýšenou aktivitu a legislativu v této oblasti – jasné kontury: politickou reprezentací nebyly definovány žádné specifické cíle a dlouhodobé vize, mnoho aspektů (demografické, kulturní, geografické...) zůstalo opomenuto, včetně přínosů imigrace. Institucionální spolupráce je nedostatečná. • Neexistuje efektivní kontrolní mechanismus nelegálních pracovních aktivit. Lze předpokládat, že nelegální imigrace a zaměstnávání budou pokračovat.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Data MPSV, MV a MPO ČR, osobní zkušenosti autora, diskuse, odborné texty

1	Název	MEZINÁRODNÍ MIGRACE OBYVATELSTVA – POHYB I POBYT (ALENKA V KRAJI DIVŮ)
2	Autor / organizace	Dušan Drbohlav / Přírodovědecká fakulta UK Praha
3	Zdroj	http://www.migraceonline.cz/projekty_f.shtml?x=156587
4	Zadavatel	Multikulturní centrum Praha, FF UK (projekt Kultury a křížovatky)
5	Rok / místo zpracování	2003 / Praha
6	Počet stran	8
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Kdo, kde a kolik lidí migruje? • Proč se migruje? • „Makro“ a „mikro podmíněnost“ • Adaptace/integrace • Literatura
8	Typ dokumentu (žánr)	Podklad pro přednášku konanou v rámci projektu Kultury a křížovatky
9	Anotace	Stručná přednáška věnovaná obecným aspektům migrace. Autor zde shrnuje základní počty migrujících a důvody pro migraci, věnuje se pravděpodobně nejaktuálnější podobě migrace – migraci ekonomické, a to především z hlediska teoretického. Z téhož hlediska se zamýšlí nad procesem integrace migranta do většinové společnosti, shrnuje základní důvody imigranta pro život v enklávách. Přednášku uzavírá tvrzením, že integraci a asimilaci provázejí menší konflikty než život cizinců v segregaci, proto má smysl je preferovat.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	Bez závěrů pro námi sledovanou tematiku
11	Hlavní zdroje užitéch informací (jejich stručná charakteristika)	Zkušenosti a dosavadní publikační činnost autora Relevantní česká i zahraniční literatura

1	Název	INTEGRACE CIZINCŮ: STUDIE ARMÉNSKÉ, VIETNAMSKÉ A UKRAJINSKÉ KOMUNITY V PRAZE A STŘEDOČESKÉM KRAJI
2	Autor / organizace	Dušan Drbohlav, Petra Ezzeddine – Lukšíková / IOM
3	Zdroj	http://aa.ecn.cz/img_upload/ea85d6c87301f0a7507b0e8d7b873b63/IntegraceUkrArmVietn_final_PDF.pdf
4	Zadavatel	MPSV
5	Rok / místo zpracování	2004 / Praha
6	Počet stran	86
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Východiska výzkumného projektu • Cíle výzkumu v aplikaci pro potřeby projektu integrace cizinců • Teoretická část • Metodologie • Pozadí výzkumu – přehled stavu zkoumaných komunit usazených v Česku • Empirická část • Závěry výzkumu – Na základě rozložení četností • Kvantitativní analýza – Chi-kvadrát test • Závěrečná poznámka – Teorie v praxi • Literatura
8	Typ dokumentu (žánr)	Výzkumná zpráva
9	Anotace	Text je zaměřen na poznání, popis a srovnání strategií integrace (či adaptace) osob ze tří vybraných zemí – Arménie, Ukrajiny, Vietnamu – pracujících a žijících v České republice. Jeho jádrem je analýza výsledků kvalitativního a kvantitativního dotazování uskutečněného ve vybraných kategoriích a současně předložení doporučení z hlediska možností integrace na základě závěrů této analytické práce. Empirické poznatky jsou přitom jak vztaženy k různým imigračním teoriím a modelům, probíraným v teoretické části studie, tak propojovány s historickými a aktuálními souvislostmi života daných jednotlivců na území současné České republiky.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Povaha imigrace a adaptační strategie jsou u tří studovaných kategorií osob odlišné: zjednodušeně řečeno a shrnuto jde o „transnacionalizační“ strategie lidí z Ukrajiny, izolační strategie osob z Vietnamu a asimilační strategie jedinců příšlých z Arménie. • Různé imigrační teorie (například teorie sítí, teorie duálního pracovního trhu, teorie segmentované asimilace) více či

		<p>méně platí i v prostředí České republiky a pro různé skupiny.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Socio-profesní či vzdělanostní pozadí imigrujících je rozmanité, ze dvou třetin však nevyužívají kvalifikace, kterou získali v zemi svého původu. • Vietnamští a arménští rodiče považují vzdělání svých dětí za důležité; z Ukrajiny opakovaně imigrují především mladí muži bez rodin a většinou se v České republice trvale neusazují. • Vybraná doporučení předložená studií: stát by měl imigrantky a imigranty podporovat, aby využívali kvalifikace nabyté v zemi svého původu, vytvářet nediskriminační pracovní prostředí (problém klientelismu, špatných pracovních podmínek...); měl by se také podílet na organizování jazykových kursů či programech interkulturního vzdělávání a činit tak ve spolupráci s krajanskými organizacemi; komunitní organizace by se měly intenzivněji (a za podpory ze strany státu) věnovat sociálně-právnímu poradenství a pomoci pro nově příchozí; státní správa by měla být informovanější a rozlišovat mezi různými strategiemi a potřebami osob z různých zemí.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Odborné texty, statistické údaje získané státními institucemi, data z kvalitativního (otevřené otázky) a kvantitativního (uzavřené otázky) výzkumu (užitou technikou byl strukturovaný rozhovor, způsobem výběru sněhová koule, tj. nenáhodný výběr); celkově odpovídalo 126 jedinců, z toho 51 původem z Ukrajiny, 45 z Vietnamu a 30 z Arménie.

1	Název	CZECH REPUBLIC
2	Autor / organizace	Dušan Drbohlav, Milada Horáková, Eva Janská
3	Zdroj	In: Jan Niessen, Yongmi Schibel, Cressida Thompson: Current Immigration Debates in Europe: A Publication of the European Migration Dialogue
4	Zadavatel	Migration Policy Group s podporou Evropské komise
5	Rok / místo zpracování	2005 / Praha
6	Počet stran	26
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Imigrace (trh práce, migrační politika, přechodná migrace, nelegální migranti) • Integrace (důsledky členství v EU, nedostatky) • „Brain drain“ – odliv mozků do zahraničí • Migrační politika
8	Typ dokumentu (žánr)	Výzkumná zpráva
9	Anotace	<p>Zpráva nastiňuje současnou situaci cizinců, migrantů v ČR. Popisuje vztah ČR k nově příchozím lidem ze zahraničí (odkazy na české, evropské a mezinárodní zákony týkající se migrace). Popisuje výběr kvalifikovaných pracovníků ze zahraničí v soustažnosti s poklesem a stárnutím české populace. Dále popisuje legislativní opatření a podmínky vztahující se na pracovní sílu ze zahraničí.</p> <p>Zpráva zdůrazňuje stávající české „migrační“ zákony, které se uplatňují v praxi. Poukazuje na jejich dílčí nedostatky.</p> <p>Dále popisuje vývoj a směr české „migrační“ politiky (projekty, kampaně zaměřené na cizince v ČR...).</p>
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • ČR rozvíjí program Aktivního výběru kvalifikovaných zahraničních pracovníků ve snaze zacelit mezery na českém trhu práce a zmírnit negativní dopad klesající a stárnoucí populace na českou ekonomiku a systém sociálního zabezpečení. Tento program má ale několik nedostatků, které studie rozebírá. • Rekvalifikační kurzy jsou většinou v češtině, kterou řada cizinců při příchodu do ČR neovládá na požadované úrovni. Kurzy jsou také pro mnohé zájemce drahé. • Chybí hloubková analýza socioekonomické situace ČR.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	<ol style="list-style-type: none"> 1) Zákony vztahující se na migraci (ČR, EU) 2) Internetové portály českých ministerstev (MVČR, MZV...) 3) Studie o migraci

1	Název	UKRAJINSKÁ KOMUNITA V ČESKÉ REPUBLICE
2	Autor / organizace	Dušan Drbohlav, Eva Janská, Pavla Šelepová
3	Zdroj	http://www.cizinci.cz/files/clanky/130/ukrajinska_komunita.pdf
4	Zadavatel	Studie vznikla s podporou grantu MV č.j.: U-2116/99 a současně zapadá do projektu GA ČR č. 403/99/1006.
5	Rok / místo zpracování	2005 / Praha
6	Počet stran	14
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Cíle, výzkumné otázky, hypotézy • Metodologie • Výsledky dotazníkového šetření
8	Typ dokumentu (žánr)	Výzkumná zpráva
9	Anotace	<p>Tato studie je stručným představením teoretických východisek, metodologie a výsledků výzkumu ukrajinské pracovní komunity v ČR (nereprezentativního), který proběhl mezi 13. říjnem a 26. listopadem 1999. Cílem výzkumu bylo získat představu o životě a členech ukrajinské komunity v ČR. Hlavní otázkou však bylo, do jaké míry je současná cirkulační migrace pracovníků z Ukrajiny předstupněm migrace trvalé/trvalého usídlení.</p> <p>Pro zachycení vývoje procesu cirkulace/imigrace z Ukrajiny do ČR využívají autoři srovnání (byť problematizovaného) se zjištěními z obdobně koncipovaného výzkumu z let 1995 a 1996. V textu se soustředí na charakterizaci výsledků aktuálního šetření a na "vícenásobně" prokázaná fakta, která by podle nich mohla naznačovat určité typické rysy vázané na ukrajinskou imigrační komunitu. Studie využívá koncepty teorie sítí, institucionální teorie, a teorie dvojího pracovního trhu má být chápána jako "úvod do problematiky".</p>
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Migrace ukrajinské pracovní síly do Česka není náhodným ani krátkodobým jevem a je ji nutno chápat jako součást „boje o přežití“ v situaci socio-ekonomického propadu Ukrajiny. • Významná část respondentů vstoupila do republiky bez jakéhokoliv oprávnění k pobytu či práci, řeší až po příjezdu, často nelegálními prostředky (falešné doklady a sňatky) • Mezi ukrajinskými pracovníky zatím převažují mladí muži, ženatí, s dětmi. • Zaměstnanost Ukrajinců se soustředí v „sekundárním sektoru“ pracovního trhu (charakteristickém nízkými

		<p>mzdami, nestabilitou pracovních podmínek), a to zejména ve stavebnictví.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přetrvává vysoká pracovní aktivita imigrantů, obtížnost jejich prací, i jejich časté zneužívání zaměstnavatelem a různými prostředníky. • Výzkum potvrdil hypotézu o rostoucím zájmu ukrajinské pracovní komunity trvaleji se uchytit v ČR. • Dosud ale výrazně převládá cirkulační charakter migrace (tam a zpět), který sám o sobě integraci v pravém slova smyslu brání. • Autoři konstatují, že není mnoho možností jak smysluplně ovlivnit adaptaci členů ukrajinské pracovní komunity v ČR: stát by měl v dané situaci usilovat o to, aby dostal tyto imigranty pod svou kontrolu, pracovat s médii, zajistit objektivní informovanost o tématu. Dalším možným směrem by mohla být individuální kultivace v podstatě krátkodobých kontaktů (týká se zejména podniků nebo soukromých osob zaměstnávajících Ukrajince).
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Dotazníky, interview (nereprezentativní vzorek, metoda s rysy „snow-ball“)

1	Název	RUSKÁ KOMUNITA V ČESKÉ REPUBLICE (VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ)
2	Autor / organizace	Dušan Drbohlav, Milan Lupták, Eva Janská, Jaroslava Bohuslavová / Přírodovědecká fakulta UK (s podporou GA ČR)
3	Zdroj	www.cizinci.cz/files/clanky/129/ruska_komunita.pdf
4	Zadavatel	Ministerstvo vnitra ČR
5	Rok / místo zpracování	1999 / Praha
6	Počet stran	12
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Cíle • Metodologie • Současná socioekonomická situace v Rusku • Hlavní výsledky šetření • Literatura
8	Typ dokumentu (žánr)	Výzkumná zpráva
9	Anotace	Text se zabývá charakteristikami „ruské komunity“ v České republice. Ve stručnosti diskutuje sociální situaci v Ruské federaci, předkládá socio-demografické a geografické charakteristiky lidí počítaných do této komunity v ČR, diskutuje migrační teorie ve vztahu k těmto osobám a prostředí České republiky a nakonec probírá míru a možnosti jejich integrace.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Mladší lidé podle studie imigrují více, jsou ekonomicky aktivnější, v kontextu Ruské federace patřili/patří mezi movitější. • Ekonomické faktory nejsou rozhodující: motivací je především obava o vlastní bezpečí. • Zdrojovými oblastmi jsou především Moskva a velká města, a proto autorský tým hovoří o 'elitní imigraci'. Imigrace také získává <i>rodinný charakter</i>. • „Ruská komunita“ je relativně uzavřená, nikoli však kvůli diskriminačním praktikám, ale spíše kvůli sebe-vyčleňování (autorský tým zde v této souvislosti užívá pojem <i>desintegrační chování</i>). • Členky a členové komunit participují pouze v minimu organizací, které by reprezentovaly jejich zájmy. • Teorii sítí ve studii autorský tým potvrzuje, teorii duálního pracovního trhu nikoli. • Malá znalost českého jazyka je větší či menší překážkou.

		<ul style="list-style-type: none"> • „Zdá se, že zatím skutečné “ponoření se” do majoritní populace (ať již ve smyslu klasické integrace či asimilace) plnou měrou neprobíhá“.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Zkoumání integrace ruské komunity v Karlových Varech a v Praze spočívalo v dotazníkovém šetření (70 dotazníků) a následných hloubkových rozhovorech (20).

1	Název	ANALÝZA POSTAVENÍ CIZINCŮ DLOUHODOBĚ ŽIJÍCÍCH V ČR A NÁVRH OPTIMALIZAČNÍCH KROKŮ
2	Autor / organizace	Ivan Gabal Analysis & Consulting
3	Zdroj	Archiv GAC a MPSV
4	Zadavatel	MPSV
5	Rok / místo zpracování	2004 / Praha
6	Počet stran	25
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Zadání, cíle, formát studie • Metoda analýzy a zpracování studie • Cizinci a jejich postavení v současném vývoji ČR • Postavení a situace cizinců v ČR: Kde jsou hlavní problémy? • Příčiny problémů (dle jednotlivých témat) • Návrh změn • Pohled veřejnosti na cizince a navrhované změny v postavení cizinců • Vybrané závěry
8	Typ dokumentu (žánr)	Výzkumná zpráva
9	Anotace	<p>Pracovní studie byla zpracována s cílem navrhnout změny v postavení cizinců v ČR za účelem odstranění hlavních bariér, které jim brání v bezproblémové integraci. Systémová a legislativní nařízení identifikuje jako hlavní bariéry plné integrace (např. bariéry především v oblasti udělování pracovních povolení, obnovování dlouhodobého pobytu, komplikace bránící usazování rodin apod.). Je třeba upustit od restrikcí, neboť složitost systému nutí k jeho ilegálnímu obcházení, znemožňuje usazení se. Zdůrazňuje skutečnost, že česká veřejnost podporuje plnou integraci legálně zde pobývajících cizinců, proto má dle autorů smysl zjednodušovat celý systém a nastartovat proces změny stavu, protože imigrace je jedním z potenciálních nástrojů přispívajících k řešení problémů ekonomického a demografického vývoje.</p>
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Systém vyvolává problémy především pro ty, kteří se snaží vyhovět našim platným legislativním normám. • Systém funguje proti zájmům ČR, která potřebuje imigraci pro svůj ekonomický a demografický rozvoj. • Rizika autoři vnímají ve skutečnosti, že se vyplácí obcházení zákona, naopak jeho dodržování je komplikované a vůči cizincům nepřátelské. • Legislativní a institucionální změny by měly oceňovat

		<p>legální chování a snahu o integraci, a to vč. možnosti účasti na zdravotním a sociálním pojištění.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mezi českou veřejností převažuje nepříznivé vnímání imigrantů, nyní podporováno především bezpečnostními obavami. Společnost je naopak naladěna směrem k asimilačním tendencím vůči cizincům. Politika sledující integraci cizinců proto má jasnou podporu. • Páteří systému by měly být civilně správní a legislativně určené procedury s mechanismy veřejné kontroly. Policie nesmí tvořit páteř celého systému. Ta by naopak měla tvořit jádro bezpečnostní složky systému a v této oblasti by měla být její role posílena. • Všeobecně je podporováno posílení právní pozice, ochrany a jistoty cizinců u nás, stejně jako výkon státní správy cizinecké agendy mimo kompetenci policie. Panuje shoda, aby těm cizincům, které zde potřebujeme a kteří zde chtějí žít, úřady pobyt nekomplikovaly.
11	Hlavní zdroje užitych informací (jejich stručná charakteristika)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kvalitativní analýza (dotazování/mailová korespondence např. s NNO, ÚP, krajský úředníci, zástupci VZP, komunity cizinců, ČSSZ, živnostenské úřady) 2. Právní analýza – legislativa a správní praxe, dále info od NNO, American Chamber of Commerce, UK, CzechInvest apod. 3. Relevantní weby a dosud zpracované relevantní studie 4. Komparativní analýza a šetření veřejného mínění (šetření veřejného mínění – STEM, 1078 respondentů, komparace s datovými soubory z výzkumů z let 1994 a 1996) 5. Komparace s vybranými evropskými systémy

1	Název	GENDER A MEZINÁRODNÍ MIGRACE: SROVNÁNÍ ROLE ŽENY A MUŽE V MIGRAČNÍM PROCESU NA PŘÍKLADĚ ČIŇANŮ V ČESKÉ REPUBLICE
2	Autor / organizace	Dita Göttlichová, diplomová práce na Přírodovědecké fakultě UK Praha, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
3	Zdroj	Knihovna Sociální geografie Přírodovědecké fakulty UK Praha, Albertov
4	Zadavatel	Přírodovědecká fakulta UK Praha
5	Rok / místo zpracování	2006 / Praha
6	Počet stran	96
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Cíle práce • Metodologie • Gender v různých vědeckých disciplínách • Gender v teoriích a výzkumech mezinárodní migrace – vývoj od konce 19. st. do současnosti • Genderově specifické situace v migračním procesu • Formulace výzkumných otázek • Mezinárodní migrace z aspektu gender – analýza statistických dat • Charakter čínské migrace • Výzkum Číňanů žijících v České republice • Shrnutí výsledků, závěr, seznam literatury, přílohy
8	Typ dokumentu (žánr)	Diplomová práce
9	Anotace	Práce se zaměřuje na genderové aspekty v procesu mezinárodní migrace: přístup k genderové problematice ve výzkumech mezinárodní migrace, faktory determinující migraci žen a mužů, základní struktura migračních toků podle pohlaví, analýza statistických dat týkajících se migrantů ve světě a v ČR, konkrétní povaha genderových vztahů v migračním procesu na příkladě čínských migrantů v ČR.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Bez závěrů k oblasti vzdělání • Ženy migrantky obecně zastávají hůře placené pozice než muži migranti. • V práci ženy trpí více diskriminací a vykořisťováním ze strany zaměstnavatele než muži.
11	Hlavní zdroje užitéch informací (jejich stručná charakteristika)	<p>1) 10 hloubkových částečně strukturovaných rozhovorů</p> <p>2) Internetové zdroje</p>

1	Název	VLIV KVALIFIKACE NA UPLATNĚNÍ A MOBILITU NA ČESKÉM TRHU PRÁCE U MIGRANTŮ ZE TŘETÍCH ZEMÍ
2	Autor / organizace	Jakub Grygar, Marek Čaněk, Jan Černík / Multikulturní centrum Praha
3	Zdroj	http://www.migraceonline.cz/studie_f.shtml?x=1919735
4	Zadavatel	Technologický park, o. p. s. (projekt „Trh práce a cizinci“ financovaný z Phare 2003)
5	Rok / místo zpracování	2006 / Praha
6	Počet stran	55
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Teoretické zarámování, metodologie výzkumu a složení respondentů • Reálné situace fiktivních osob • Transverzální témata (Postavení cizinců na trhu práce; Okolnosti pobytu v ČR a jejich vztah k uplatnění na trhu práce; Sociální a kulturní kapitál imigrantů; Jazykové kompetence; Příbuzenské závazky, rodičovství a gender) • Závěr • Doporučení • Seznam literatury • Příloha: Guide list pro tazatele
8	Typ dokumentu (žánr)	Výzkumná zpráva
9	Anotace	<p>Studie se věnuje profesním a sociálním trajektoriím imigrantů z tzv. třetích zemí na trhu práce v České republice ve vztahu k jejich profesním kvalifikacím. Kvalifikace je zde pojímána širěji než obvykle. Text hledá odpověď na otázku, co všechno může kvalifikovat či diskvalifikovat imigranta při hledání práce a pro jaký typ práce jej to dis-/kvalifikuje. Za hlavní oblasti, které spoluurčují kvalifikaci, autoři považují postavení cizinců na trhu práce, propojení motivace migrace a jejího provedení s následnou administrací pobytu v České republice, sociální a kulturní kapitál, jazykovou integraci a příbuzenské závazky, rodičovství a gender. V centru pozornosti stojí především sebehodnocení imigrantova sociálního statusu, zkušenosti a hodnocení s uplatněním na zdejším trhu práce, způsoby dokládání vlastní kvalifikace, strategie aktivního zvyšování kvalifikace a propojení těchto strategií s institučním prostředím regulujícím uplatnění cizinců na pracovním trhu v České republice. Na závěr studie autoři formulují několik doporučení pro optimalizaci postavení cizinců na trhu práce a</p>

		přístupu na něj.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Postavení imigrantů na trhu práce není dáno jen strukturálními podmínkami (legislativou, nasyceností pracovního trhu v místě bydliště), ale také výsledky vyjednávání, které probíhají v sociálních sítích, jichž jsou imigranti součástí. • Existuje propojení určitých pracovních pozic s místem původu imigranta (země původu jej pro určitou pozici často kvalifikuje více než faktické znalosti a dovednosti). • Ke zlepšení kvalifikace, adaptaci na trhu práce a kariéernímu růstu napomáhá dlouhodobá a opakovaná zkušenost s dřívějšími pobyty v ČR a/nebo existence stabilních sociálních sítí. • Mobilitu na pracovním trhu blokuje zkušenosti se zapojením do stínové ekonomiky. • Znalost češtiny je jedním z klíčových předpokladů zvýšení šancí pro pracovní a sociální mobilitu imigranta. Špatná znalost češtiny (např. „východní“ přízvuk) naopak pomáhá rozpoznat imigranta jakožto cizince, což přispívá k vytváření hranice mezi Čechy a imigranty. • Šance na mobilitu na pracovním trhu neovlivňuje pouze formální kvalifikace, ale také propojení kategorií sociální třídy, etnicity, věku, genderu, přičemž důležitost jednotlivých kategorií se mění v závislosti na kontextu.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	<p>1. Rozbor 56 hloubkových rozhovorů s cizinci z tzv. třetích zemí (především z Ukrajiny, Ruska a Běloruska) a z USA, kteří žijí na území v ČR (na území mimo hl. m. Prahy) a kteří měli povolení k trvalému pobytu.</p> <p>2. Odborná literatura</p>

1	Název	ŽENY, KTERÝM BYL V ČR UDĚLEN STATUS UPRCHLÍKA (WOMEN WHO WERE GRANTED REFUGEE STATUS IN THE CZECH REPUBLIC)
2	Autor / organizace	Aftab Hladíková, Petra Doláková
3	Zdroj	http://www.unhcr.cz/dokumenty/study_Refugee_Women_Aftab.doc
4	Zadavatel	UNHCR Office v České republice
5	Rok / místo zpracování	2004 / Praha
6	Počet stran	36
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Oznámení, úvod, shrnutí exekutivy • Populace uprchlíků v České republice • Skladba osob s přiznaným statutem uprchlíka • Perspektiva v zemi původu • Perspektiva žen s přiznaným statutem uprchlíka v zemi původu • Věkové rozdělení žen s přiznaným statutem uprchlíka • Hlavní prvky integrace • Bydlení • Zaměstnání • Ohrožená skupina • Závěr
8	Typ dokumentu (žánr)	Výzkumná zpráva
9	Anotace	<p>Výzkumná zpráva navazuje na předchozí výzkum UNHCR pod názvem "Females who are granted asylum in the Czech Republic". Práce se zaměřuje převážně na ženy, kterým byl v ČR udělen status uprchlíka v období mezi lety 1995 – 2003.</p> <p>Hlavním cílem práce je zmapovat situaci žen s přiznaným statutem uprchlíka. Autorka používá demografických a socioekonomických profilů žen začleněných ve státním integračním programu ČR.</p> <p>Práce obsahuje množství statistických údajů o ženách se statutem uprchlíka v ČR a také zabývá se státním integračním programem pro uprchlíky v oblasti výuky jazyka, vzdělání, bydlení a zaměstnání.</p>
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Realizační fáze integrační politiky dosud nereflktuje zkušenosti uprchlíků v hostitelské společnosti ani zkušenosti hostitelské společnosti s uprchlíky. • Neexistuje žádná organizace, kterou by řídili uprchlíci, a ti ani nejsou zapojováni do navrhování a realizace a nepodílí se na chodu žádného projektu.

		<ul style="list-style-type: none"> • Stávající výzkumné projekty jsou zaměřeny na integraci mužů nebo jsou genderově nevyhraněné. Tzn. chybí integrační programy zaměřené na ženy. • Zásadním nedostatkem státního integračního programu je nedostatečnost údajů pro posouzení jeho efektivity. • Ministerstvo školství vede jazykové kurzy, ale neposkytuje dostatečné statistické údaje o účastnících. • Chybí návrhy řešení ženské otázky. Genderová perspektiva by měla být součástí integračního programu v souladu s požadavky EU.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zprávy českého statistického úřadu, zprávy České školní inspekce 2. Relevantní weby (MVCR) a dosud zpracované relevantní studie (UNHCR)

1	Název	VÝSLEDKY VÝZKUMU VIETNAMSKÉ KOMUNITY V CHEBU
2	Autor / organizace	Jiří Hofman / Západočeská universita v Plzni
3	Zdroj	In: J. Hofman, M. Lukáš, eds. Aktuální problémy regionálního rozvoje. Dálný východ a Česká republika. Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference REGIO 2003 a IMPA 2002, 1. díl, str. 209-212.
4	Zadavatel	Město Cheb (iniciovalo výzkum) / Západočeská universita v Plzni (Konference pořádána Střediskem pro výzkum regionálního rozvoje a společností MIM Consulting ve spolupráci s Regionální rozvojovou agenturou Egrensis a odborem regionálního rozvoje Krajského úřadu Karlovarského kraje ve dnech 15. – 16. října 2002 v Karlových Varech.)
5	Rok / místo zpracování	2003 / Plzeň
6	Počet stran	4
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Středisko pro výzkum regionálního rozvoje k poznání vietnamské komunity. • Průběh a cíle výzkumu. • Výsledky výzkumu.
8	Typ dokumentu (žánr)	Výzkumná zpráva
9	Anotace	Text předkládá výsledky dotazníkového šetření (99 vyplněných dotazníků) uskutečněného v Chebu v roce 2002 mezi lidmi z Vietnamu, kteří zde žijí a pracují. Šetření bylo zaměřeno na socio-demografické charakteristiky, strategie života v České republice, spokojenost či představy o budoucnosti.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Výzkum ukázal, že lidé z Vietnamu – žijící v Chebu – se zaměřují na zahraniční klientelu, jen málo obchodů slouží potřebám samotných osob z Vietnamu. • Polovina z dotázaných je vzdělána středoškolsky, čtvrtina vysokoškolsky a zbylá čtvrtina bez vyššího vzdělání. • Čtyři pětiny z dotázaných pracují jako podnikatelky/podnikatelé; stejný podíl žije v České republice s partnerem/partnerkou, většinou s sebou do ČR berou i své děti, výrazně převažují ti, kdo přijeli přímo z Vietnamu. • K seznamování s prostředím České republiky využívají nově příchozí informace lidí žijících zde delší dobu. • Šedesát procent z dotázaných chce vydělané peníze investovat v České republice, čtyřicet procent peníze spoří pro návrat do Vietnamu nebo podporují rodinu.

		<ul style="list-style-type: none">• Necelých deset procent vyjádřilo zájem podílet se na správě města.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	„Výzkum tří vysokoškolských učitelů a jednoho vietnamského studenta“: Dotazníkové šetření z roku 2002 (99 vyplněných dotazníků). Studijní cesty po Vietnamu, diskuse a semináře.

1	Název	ZAMĚSTNÁVÁNÍ CIZINCŮ V ČESKÉ REPUBLICE. ČÁST I: INTEGRACE CIZINCŮ NA TRH PRÁCE V ČESKÉ REPUBLICE
2	Autor / organizace	Milada Horáková / VÚPSV
3	Zdroj	http://www.vupsv.cz/Integrace_cizincu-cast_1.pdf
4	Zadavatel	MPSV ČR
5	Rok / místo zpracování	2001 / Praha
6	Počet stran	33
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Kapitola 1 – Integrace cizinců do hostitelské společnosti <ul style="list-style-type: none"> - Pojem integrace - Integrace jedince do společnosti - Integrace imigrantů do hostitelské společnosti - Podmínky integrace imigrantů - Evropské integrační politiky - Komplexní integrační politika vůči přistěhovalcům - Národnostní a etnické diaspory • Kapitola 2 – Integrace cizinců na trh práce České republiky <ul style="list-style-type: none"> - Imigrace do České republiky a trh práce - Integrace cizinců na trhu práce ČR • Kapitola 3 – Zaměstnávání cizinců v okresech České republiky v roce 2001
8	Typ dokumentu (žánr)	Teoretický úvod pro prezentaci výsledků empirického výzkumu (Výsledky empirického výzkumu o postavení cizinců s přechodným pobytem v ČR uvedeny v samostatné druhé části zprávy. Výzkum proběhl v období říjen – listopad 2001. Terénní sběr informací zajistila agentura STEM.)
9	Anotace	<ul style="list-style-type: none"> • V první kapitole autorky na základě odborné literatury a koncepčních materiálů EU a evropských států přibližují pojem integrace a teoretická východiska jeho užití, seznamují s vývojem situace v Evropě a současnými principy evropských integračních politik. Ty jsou charakterizovány především zaměřením na výchovu k multikulturnímu soužití a zdůrazňují nutnost komplexní integrační politiky, zahrnující problematiku sídelní, politické, sociální a kulturní integrace. V textu jsou uvedeny návrhy optimalizačních opatření v evropském kontextu. • V kapitole druhé přibližuje vývoj situace v ČR po r. 1989, v souvislostech imigrace a trhu práce formou komentovaného přehledu statistických dat s využitím

		<p>tabulek a grafů. Dále se věnuje podrobněji právnímu postavení cizinců s legálním pobytem v ČR na trhu práce (kapitoly 2.1. – 2.3.) V závěru nabízí shrnující informace vycházející z dat Správy služeb zaměstnanosti MPSV, které popisují populaci cizinců s povolením k zaměstnání v okresech ČR na konci prvního pololetí 2001, se samostatnou podkapitolou věnovanou okresu Praha.</p>
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	Text nepřináší závěry, spíše zpřístupňuje formou kompilace východiska výzkumu.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Odborná literatura (Sborníky z konferencí, koncepční materiály EU a evropských států) Data Správy služeb zaměstnanosti MPSV, MV ČR – Cizinecká a pohraniční policie, ČSÚ – výpočty z těchto dat provedla autorka, VÚPSV

1	Název	MEZINÁRODNÍ MIGRACE A MIGRACE CIZÍ PRACOVNÍ SÍLY
2	Autor / organizace	Milada Horáková (Vladimír Rudolf, Milada Horáková – Přílohu IV) / VÚPSV
3	Zdroj	http://www.vupsv.cz/horakova_mez_migrace.pdf
4	Zadavatel	MPSV
5	Rok / místo zpracování	2003 / Praha
6	Počet stran	151
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Cíle dílčí studie • Trendy v mezinárodních migracích v zemích OECD se zvláštním zřetelem na členské země EU po roce 2000 • Obecné trendy ve vývoji migrací v ČR v souvislosti s vývojem obyvatelstva a trhem práce • Migrační politika v ČR a právní rámec migrací po vstupu ČR do EU • Příloha IV: Výsledky expertních interview k problematice pracovních migrací k České republice a očekávaných změn po připojení ČR k EU
8	Typ dokumentu (žánr)	Dílčí studie / součást projektu „Moderní společnost“, části „Problémy trhu práce a zaměstnanosti“
9	Anotace	<p>Cílem studie je zmapování dlouhodobých trendů ve vývoji migrací (zejména pracovních) v mezinárodním i národním měřítku a jejich zasazení do širšího rámce populačního a demografického vývoje, vývoje zaměstnanosti a trhu práce. Autorka v textu</p> <ul style="list-style-type: none"> - srovnává trendy ve vývoji zahraničních pracovních migrací v ČR s trendy v zemích EU; - identifikuje základní věcné problémy související s přílivem cizí pracovní síly a odlivem domácí pracovní síly na trh a z trhu práce ČR; - navrhuje opatření směřující k vyváženému prostředí na trhu práce ve vztahu k průběhu současných pracovních migrací; - popisuje právní rámec migrací po vstupu ČR do Evropské unie a změny, které nastanou v podmínkách v zaměstnávání a podnikání cizinců v ČR a občanů ČR v ostatních členských zemích EU. <p>Studie má posloužit jako podklad pro kvalifikované rozhodování při tvorbě migrační politiky orientované na řešení současných problémů trhu práce v ČR, tak, aby byla v souladu s politikami členských zemí EU.</p> <p>Autorka dospívá k závěru, že imigrace pracovní síly je žádoucí,</p>

		<p>neboť jí lze řešit strukturální deficity místních trhů práce, ale nemůže být řešením zásadních problémů trhu a zaměstnanosti. Toto řešení by měla přinést aktivizace domácí pracovní síly a vytváření lepší infrastruktury pro zvýšení flexibility trhu práce. Příloha IV přináší zpráva z expertních rozhovorů, kde je téma vztahu migrace a pracovního trhu v ČR detailněji uchopeno vzhledem k blížícímu se vstupu ČR do EU. Experti poskytují odhady budoucích trendů a navrhuji opatření směřující k optimalizaci postavení a aktivit cizinců na trhu práce v ČR.</p>
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Dramatické demografické změny v zemích střední a východní Evropy vytvářejí deficit na trhu pracovních sil. • Tím opodstatněné iniciace zahraničních migrací mají však dvojznačný dopad: zajišťují nedostatkovou pracovní sílu, ale zároveň odčerpávají pracovní sílu z regionů, odkud poté dále sílí migrační tlak. • Vyspělé země soupeří o kvalifikovanou pracovní sílu, ČR v této soutěži nepředstavuje výrazného konkurenta. • Migrace do ČR je motivována převážně ekonomicky, v ČR vzniklo právní prostředí umožňující legální zaměstnávání a podnikání, stala se cílovou zemí pro region střední a východní Evropy a tento trend sílí. • Cizinci s povolením k pobytu v České republice představují v současnosti více než 2 % obyvatel a více než 3 % pracovní síly. • Cizinci patří většinou mezi zaměstnance, ale v průběhu let se zvyšuje počet těch, kteří podnikají na základě živnostenského listu anebo využívají jiných forem podnikání. To odpovídá celkovému trendu ve vývoji zaměstnanosti. • Rozdíly v pozici cizinců s povolením k zaměstnání na trhu práce ČR nejvíce diferencuje jejich občanství. Cizinci ze zemí OECD jsou obvykle zaměstnáni ve vysoce kvalifikovaných profesích, cizinci ze zemí střední a východní Evropy většinou zaplňují místa kvalifikovaných dělníků, řemeslníků a pomocných pracovníků. Trvale zvýšenou poptávku po pracovní síle očekávají experti ve stavebnictví, zvýšenou v pohostinství a zdravotnictví. • Cizinci představují silnou konkurenci zejména pro nezaměstnané s nízkou úrovní vzdělání a kvalifikace – vzhledem k životní úrovni v zemích původu mají nižší

		<p>nároky na mzdy, na pracovní prostředí, bezpečnost práce, ale i na bydlení, kulturu apod. Využívání této levné pracovní síly může být zároveň brzdou investic do nových technologií a zlepšování pracovního prostředí.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohrožení domácích nekvalifikovaných skupin na trhu práce přichází jak z kandidátských, tak i z ostatních zemí, a to především od cizinců, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání od úřadu práce (živnostníci, smlouvy o dílo, veřejně obchodní společnosti). Tyto hraniční formy zaměstnání a podnikání je do budoucna potřeba lépe podchytit.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Zahraniční literatura, dostupná statistická data ČSÚ a evidencí Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva vnitra ČR, řízená interview s 20 experty z ÚP (příloha IV)

1	Název	MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICE PŘED VSTUPEM ČR DO EVROPSKÉ UNIE
2	Autor / organizace	Milada Horáková / VÚPSV Praha
3	Zdroj	http://www.vupsv.cz/Horakova-Migrace_v_CR_pred_vstupem.pdf
4	Zadavatel	MPSV
5	Rok / místo zpracování	2004 / Brno
6	Počet stran	42
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Zahraniční migrace v České republice • Zahraniční migrace a populační vývoj • Cizinci s povolením k pobytu v České republice • Občané EU s povolením k pobytu v České republice • Demografický vývoj a prognózy vývoje populace • Vývoj na trhu práce • Pracovní migrace cizinců • Pracovní režimy cizinců • Závěry • Literatura • Tabulková příloha (26 str.)
8	Typ dokumentu (žánr)	Studie
9	Anotace	Text pojednává o vývoji migrace do České republiky před vstupem do Evropské unie a po něm. Trendy jsou zachyceny pomocí statistických dat. Autorka o imigraci uvažuje v kontextu širšího demografického vývoje a prognóz ukazujících na postupné stárnutí české populace a z něj plynoucí nedostatek tuzemců v produktivním věku. Dochází nicméně k závěru, že imigrace tyto problémy sama o sobě řešit nemůže.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	Témata v textu detailněji neřešena.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Statistická data (především ČSÚ) a analýzy (především VÚPSV)

1	Název	OBVATELSTVO, TRH PRÁCE A MIGRACE V ČESKÉ REPUBLICE. PŘÍSPĚVEK Z KONFERENCE „A CONSTITUTION FOR EUROPE? GOVERNANCE AND POLICY MAKING IN THE EUROPEAN UNION“, MONTREAL, CANADA
2	Autor / organizace	Milada Horáková / VÚPSV
3	Zdroj	http://aa.ecn.cz/img_upload/79a33131c9c4293e0fceb50bfa263ef/Horakova_Montreal.cz.pdf
4	Zadavatel	MPSV
5	Rok / místo zpracování	2004 / Praha
6	Počet stran	33
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Populační a demografický vývoj České republiky • Vývoj na trhu práce • Vývoj migrací v České republice • Pracovní migrace • Závěry • Literatura • Příloha – Grafy
8	Typ dokumentu (žánr)	Přehledová studie
9	Anotace	Text se zabývá vztahem mezi trhem práce, demografickými charakteristikami a migrací. Vychází ze stárnutí populace České republiky a zamýšlí se nad dopady tohoto trendu v dlouhodobém horizontu. Toto východisko spojuje s přehledem údajů týkajících se trhu práce a migrace. Zvláštní pozornost v tomto ohledu věnuje rozdílům mezi imigrujícími ze zemí Evropské unie a ze zemí ostatních. V závěru diskutuje potřeby současných trhů práce, význam migrace a politiky vlády České republiky. V příloze pak shrnuje údaje v podobě grafů a tabulek.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Atraktivita pracovního trhu v České republice pro imigrující roste v důsledku členství v Evropské unii. • Mimoekonomické důvody imigrace do České republiky získávají na významu. • Imigrantky a imigranti ze zemí mimo Evropskou unii pracují většinou v málo placených zaměstnáních, která nevyžadují vzdělání a kvalifikaci. • Imigrace by z hlediska trhu práce v České republice měly být pouze doplňkem.
11	Hlavní zdroje užitéch informací (jejich stručná charakteristika)	Výběrové šetření pracovních sil, znění zákonů, odborné studie.

1	Název	TRENDY V ZAHRANIČNÍCH PRACOVNÍCH MIGRACÍCH V ČESKÉ REPUBLICE V LETECH 1995 – 2004
2	Autor / organizace	Milada Horáková / VÚPSV
3	Zdroj	http://www.cizinci.cz/clanek.php?lg=1&id=103
4	Zadavatel	VÚPSV
5	Rok / místo zpracování	2004 / Praha
6	Počet stran	20
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Období prosinec 1995 – červen 2004 • Období prosinec 2003 – červen 2004 • Vývoj ve druhém čtvrtletí 2004, po vstupu ČR do EU • Závěr • Tabulková příloha I • Tabulková příloha II – Vývoj mezinárodních pracovních migrací v České republice: Ekonomické aktivity cizinců z vybraných zemí střední Evropy, Evropské unie, Ameriky a Asie
8	Typ dokumentu (žánr)	Přehled
9	Anotace	Text ve stručných obrysech shrnuje vývoj pracovních migrací v České republice v letech 1995 – 2004. Zabývá se rozdíly mezi imigracemi ze zemí Evropské unie a „třetích zemí“, formami práce imigrantek a imigrantů či vlivem vstupu České republiky do Evropské unie. Na závěr předkládá tabulky k vybraným tématům.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • V letech 1995 – 2004 došlo k nárůstu pracovních imigrací ze Slovenska a „třetích zemí“, opačný trend platil pro osoby z Evropské unie. • Počet podnikajících cizinek a cizinců se v daných letech zvýšil. • „Podnikání cizinců z východu ale nebylo spojeno s přílivem investic a kapitálu, ale pouze s přílivem pracovní síly“.
11	Hlavní zdroje užitéch informací (jejich stručná charakteristika)	Údaje MPSV, MPO.

1	Název	CIZINCI NA TRHU PRÁCE V ČESKÉ REPUBLICE 1994 – 2004
2	Autor / organizace	Milada Horáková / VÚPSV
3	Zdroj	www.vupsv.cz/Horakova-cizinci_1994-2004.pdf
4	Zadavatel	VÚPSV Praha
5	Rok / místo zpracování	2005 / Praha
6	Počet stran	35
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Cizinci s povolením k pobytu v České republice • Obecné trendy zaměstnanosti obyvatelstva České republiky na trhu práce v České republice • Zaměstnanost cizinců v České republice • Nelegální zaměstnávání • Závěr • Tabulková příloha • Literatura
8	Typ dokumentu (žánr)	Shrnující zpráva
9	Anotace	Text shrnuje imigrační vývoj České republiky let 1994 – 2004. Činí tak především skrze tabulky a grafy, které obsahují souborné údaje celkového počtu legálně žijících cizinců a cizinek v České republice, zdrojových oblastí, socio-profesní a zaměstnanostní struktury či podílu žen a mužů. Údaje jsou srovnávány se stejnými údaji v rámci českého obyvatelstva a vztahovány k aktivitám vlády České republiky v dané oblasti (imigrující jsou zde presentováni jako 'potenciální přínos pro českou ekonomiku', jsou tu také zmíněny programy výběrové pracovní migrace MPSV). Zpráva se také stručně věnuje nelegálnímu zaměstnávání cizinek a cizinců v České republice a na závěr předkládá shrnutí údajů v tabulkové příloze.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Trh práce v České republice je pro cizinky a cizince stále atraktivnější i přes růst míry nezaměstnanosti. • Ekonomická motivace je v textu považována za nejdůležitější "pull" faktor. • Pro úspěch na trhu práce je kromě vzdělání důležitý sociální kapitál (ve smyslu 'znát se s dalšími lidmi', být s nimi k kontaktu, sítích). • Třetina ekonomických aktivit cizinek a cizinců se odbývá v Praze. • Největší podíl povolení k zaměstnání je spojen s dělnickými

		profesemi. <ul style="list-style-type: none">• Do České republiky stále více přicházejí celé rodiny a vláda tento trend podporuje.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Data ČSÚ, ministerstev, policie.

1	Název	ZAMĚSTNÁVÁNÍ CIZINCŮ V ČESKÉ REPUBLICE. ČÁST II: ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z EMPIRICKÉHO ŠETŘENÍ
2	Autor / organizace	Horáková Milada, Čerňanská Danica / VÚPSV
3	Zdroj	http://www.vupsv.cz/Zamestnavani_cizincu-cast_II-def.pdf
4	Zadavatel	MPSV ČR
5	Rok / místo zpracování	2001 / Praha
6	Počet stran	33
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Popis souboru dotazovaných • Kvalifikační a profesní charakteristiky souboru dotazovaných • Současné zaměstnání respondentů v ČR • Péče o zdraví • Bydlení cizinců • Etnické sítě • Spokojenost v zaměstnání • Závěry
8	Typ dokumentu (žánr)	Výzkumná zpráva
9	Anotace	Výzkumná zpráva představuje výsledky empirického šetření reprezentativního souboru cizinců z vybraných zemí střední a východní Evropy s platným povolením k zaměstnání, kteří pracují v ČR déle než 1 rok. Cílem výzkumu bylo ověření kvalifikačních předpokladů usídlených cizinců k výkonu složitějších povolání a posouzení možností jejich integrace na trhu práce ČR. Výzkum si kladl za cíl i zjištění pracovních a mzdových podmínek cizinců z SVE, zda se neseťkávají v ČR s diskriminací, jakým způsobem je zajištěna péče o jejich zdraví a kde a jakým způsobem v ČR bydlí. V první kapitole autorky předkládají popis souboru respondentů a srovnání charakteristik souboru s údaji o zaměstnané populaci ČR, v dalších kapitolách se věnují profesnímu vývoji dotazovaných formou srovnání jejich pracovní situace před příchodem do ČR s jejich postavením na trhu práce v ČR. Následuje kratší přehled výsledků týkající se dalších sledovaných aspektů jejich pobytu v ČR (bydlení, zdraví, etnické sítě, spokojenost v zaměstnání). Pro prezentaci výsledků výzkumu autorky hojně využívají grafů a tabulek.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Pracovní migrace ze středoevropských a východoevropských zemí do České republiky se mění v migrace trvalé. K podpoře zájmu o postupné usídlení, který

		<p>sledování cizinci projeví, by přispělo i vytvoření vhodných podmínek pro integraci cizinců do české společnosti, a to zejména na trhu práce.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Většina cizinců, zejména v kvalifikovaných dělnických profesích, pracuje v ČR ve stejném zaměstnání, v jakém pracovali před příchodem do ČR, resp. využívá dosaženou kvalifikaci. • Cílem výzkumu bylo také přispět k posouzení, zda by bylo vhodné nějakým způsobem modifikovat hlavní bariérou integrace cizinců s přechodným pobytem v ČR na trh práce – institut povolení k zaměstnání. Dle stanoviska autorek integrace usídlených cizinců předpokládá změny v zákonech, které jim umožní měnit pracovní místo. (Autorky uvádějí, že tímto směrem je orientována koncepce aktivní migrační politiky, kterou vypracovalo MPSV, cílená především na cizince mladších věkových kategorií s vyšší kvalifikací, zároveň vyjadřují skepsi ohledně obsazení málo kvalifikovaných/placených pracovních pozic, které dosud obsazují právě cizinci.) • Diskriminace cizinců v zaměstnání ze strany zaměstnavatelů nebyla zjištěna, ale fakt, že 90 % respondentů na tuto otázku neodpovědělo svědčí o určitých obavách respondentů vyjádřit své mínění. S diskriminací ze strany spolupracovníků se část respondentů setkala.. • Latentním problémem je bydlení cizinců. Výzkum zjistil relativně velmi nízkou výši nájemného (respondenti často bydleli na ubytovnách anebo se dělili o nájem s dalšími osobami). Pokud by byli tito cizinci odkázáni na trh s byty, nepokryli by kromě nájmů žádné další náklady, a to i v případě, že by neměli rodiny (nezaložili/nepřivedli s sebou). V mnoha případech by bylo nutné usídleným a integrovaným cizincům dorovnávat částky životního minima. • Zjištěné údaje vyvracejí do značné míry mýty o tom, že cizinci pracují v ČR často pod úrovní minimální mzdy.
11	Hlavní zdroje užitéch informací (jejich stručná charakteristika)	Reprezentativní empirický výzkum cizinců z vybraných středoevropských a východoevropských zemí v ČR. Metoda sběru dat: dotazníky. Výzkum proběhl v období říjen – listopad 2001 ve spolupráci VÚPSV a STEM. Terénní sběr informací zajistila agentura STEM.

		<p>Pro srovnání výsledků využity výsledky výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) z období 2. čtvrtletí 2001 a data o usídlených cizincích z publikace ČSÚ „Cizinci v České republice“, dále data Správy sociálního zabezpečení MPSV o cizincích s povolením k zaměstnání k 30. 6. 2001.</p>
--	--	---

1	Název	ZJIŠTĚNÍ MOŽNOSTÍ KONTINUÁLNÍHO SLEDOVÁNÍ UKAZATELŮ (ZNAKŮ) MÍRY INTEGRACE CIZINCŮ PROSTŘEDNICTVÍM TRHU PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY
2	Autor / organizace	Milada Horáková, Danica Krause, Milan Polívka / VÚPSV.
3	Zdroj	http://www.vupsv.cz/Polivka_OK_prace.pdf
4	Zadavatel	MPSV
5	Rok / místo zpracování	2002 / Praha
6	Počet stran	36
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Výsledky sekundární analýzy systému OK Práce a statistických sledování zaměstnanosti cizinců v ČR • Centrální databáze MPSV • Relevantní údaje o integraci cizinců s povolením k zaměstnání na trhu práce ČR v současném systému OK Práce • Podstatné informace o cizincích s povolením k zaměstnání, které v systému OK Práce chybí z hlediska problému jejich integrace na trhu práce • Relevantní údaje k integraci občanů SR na trhu práce ČR obsažené v současném systému OK Práce • Podstatné informace o registrovaných občanech SR, které chybí v současném systému OK Práce z hlediska jejich integrace na trhu práce • Údaje o cizincích s povolením k trvalému pobytu, které lze vyčíst z evidenční karty uchazeče o zaměstnání • Údaje o cizincích s povolením k trvalému pobytu vedených v evidenci uchazečů o zaměstnání v ČR, které chybí z hlediska pohledu jejich integrace na trhu práce • Způsoby analýzy dat získaných ze systému OK Práce • Identifikace ukazatelů o cílové skupině cizinců, jejichž integrace na trhu práce je podporována vládní koncepcí, vyžadovaných zejména orgány EU po vstupu ČR do Evropské unie, a zhodnocení možnosti jejich získávání prostřednictvím systému OK Práce • Metodika sběru dat o zaměstnávání cizinců • Návrh na rozšíření systému OK Práce využívaného MPSV • Závěry • Literatura

		<ul style="list-style-type: none"> • Příloha – obsah centrálních statistik MPSV vztahujících se k zaměstnávání cizinců
8	Typ dokumentu (žánr)	Podklad pro administrativní změnu
9	Anotace	Text shrnuje analýzu <i>systému OK Práce</i> (systém spjatý s úřady práce a MPSV, který shromažďuje údaje o zaměstnání a zaměstnávání cizinek a cizinců) z hlediska jeho příhodnosti pro získávání informací o integraci cizinek a cizinců v rámci trhu práce v České republice. Nejprve tento systém představuje co do jeho obsahu a účelu a následně vyjmenovává údaje, které jsou v jeho rámci zjišťovány. Nakonec předkládá doporučení v podobě seznamu údajů (a změn údajů stávajících), které by systém měl obsahovat, aby vyhovoval požadavkům mezinárodních organizací, a mohl obsahovat z důvodu přesnějšího zjišťování, které by bylo možné využít pro zkvalitnění studia integrace cizinek a cizinců na trhu práce v České republice.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Údaje, které shromažďuje systém OK Práce jsou vhodné pro analýzu integrace cizinek a cizinců pouze v omezené míře, a proto by měly být po diskusích rozšířeny. • Mezi údaji, které ve vztahu k lidem s povolením k zaměstnání a lidem ze Slovenska chybí pro zkvalitnění analýz, patří například nejvyšší dosažené vzdělání, kvalifikace, rodinný stav a zázemí, průměrná výše měsíční mzdy, údaje o předchozích zaměstnáních, druh pracovního poměru či pracovní historie... • U osob s trvalým pobytem chybí úspěšnost podstoupených rekvalifikací a využití možností profesního poradenství. • Moduly OK Práce by měly být provázány, skupina povinně vyplňovaných údajů by mohla být rozšířena. • V systému OK práce se vyskytují nedostatky vzhledem k statistickým požadavkům mezinárodních organizací – údaje by měly být doplněny a harmonizovány. • U modulu volných pracovních míst vypustit položku „příznak vhodnosti“, neboť je (potenciálně) diskriminační. • Studie doporučuje vytvořit novou databázi, která umožní kvalitnější statistické zpracovávání.
11	Hlavní zdroje užitéch informací (jejich stručná charakteristika)	Analýza systému OK Práce, dokumenty.

1	Název	MEZINÁRODNÍ PRACOVNÍ MIGRACE V ČR: BULLETIN ČÍSLO 17.
2	Autor / organizace	Milada Horáková, Ivana Macounová / VÚPSV
3	Zdroj	http://www.vupsv.cz/Fulltext/B17-MPMc.pdf
4	Zadavatel	VÚPSV
5	Rok / místo zpracování	2003 / Praha
6	Počet stran	48
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Zaměstnanost cizinců a povolení k pobytu v okresech/regionech ČR 1 (stav k 30. 6. 2003). • Zaměstnanost cizinců a povolení k pobytu v ČR podle zemí původu (stav k 30. 6. 2003). • Zaměstnanost cizinců v okresech a regionech ČR – časová řada 2001 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.). • Zaměstnanost cizinců podle zemí původu cizinců – časová řada 1999 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.). • Zaměstnanost cizinců v ČR – časová řada 1993 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.). • Cizinci s platným povolením k zaměstnání v ČR – časová řada 1993 – 2003* (stav ke konci čtvrtletí). • Platná povolení k zaměstnání cizinců podle druhu zaměstnání – časová řada 1993 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.). • Platná povolení k zaměstnání cizinců v okresech/regionech ČR – časová řada 1996 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.). • Povolení k zaměstnání podle zemí původu cizinců – časová řada 1995 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.). • Občané SR registrovaní okresními úřady práce v ČR podle okresu/regionu – časová řada 1995 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.). • Občané SR registrovaní okresními úřady práce v ČR – časová řada 1993 – 2003* (stav ke konci čtvrtletí). • Podíl občanů SR registrovaných OÚP na zaměstnanosti v ČR – časová řada 1993 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.). • Cizinci s živnostenským oprávněním v ČR – časová řada 1994 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.). • Cizinci s živnostenským oprávněním v okresech/regionech ČR – časová řada 1995 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.). • Cizinci s živnostenským oprávněním v ČR podle zemí

		<p>původu – časová řada 1995 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cizinci s povolením k dlouhodobému a trvalému pobytu, víza nad 90 dnů v ČR – časová řada 1993 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.). • Cizinci s povolením k trvalému a dlouhodobému pobytu, víza nad 90 dnů v okresech/regionech ČR 1999 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.). • Cizinci s povolením k dlouhodobému a trvalému pobytu, víza nad 90 dnů podle státní příslušnosti vybrané země – časová řada 1998 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.). • Cizinci s povolením k dlouhodobému a trvalému pobytu, víza nad 90 dnů podle státní příslušnosti – časová řada 1998 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.). • Občané ČR zaměstnaní v SR – časová řada 1993 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.). • Občané ČR zaměstnaní v SRN – časová řada 1993 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.). • Účastníci řízení o udělení azylu v ČR – časová řada 1993 – 2003* (stav k 31. 12. /*30. 6.).
8	Typ dokumentu (žánr)	Soubor tabulek
9	Anotace	Bulletin číslo sedmnáct <i>Mezinárodní pracovní migrace v ČR</i> ve dvaadvaceti tabulkách předkládá jednak přehledy stavů různých ukazatelů k 30. červnu 2003 (zaměstnanost a povolení k pobytu v okresech/regionech, podle zemí původu aj.), které se týkají cizinek a cizinců na území České republiky, a jednak časové řady (zaměstnanost podle zemí původu, platná povolení k zaměstnání, azylové řízení aj.) ohraničené roky 1993 – 2003, jež se zabývají stejným tématem.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	Bez specifických závěrů.
11	Hlavní zdroje užitéch informací (jejich stručná charakteristika)	Data MPSV, MPO, MV, Statistická ročenka, Pohyb obyvatelstva.

1	Název	NELEGÁLNÍ ZAMĚSTNÁVÁNÍ CIZINCŮ JAKO PŘEKÁŽKA JEJICH ŽÁDOUCÍ INTEGRACE NA TRHU PRÁCE – ČÁST I: METODICKÉ POSTUPY UŽÍVANÉ KE ZKOUMÁNÍ FENOMÉNU NELEGÁLNÍ PRÁCE VE VYBRANÝCH ZEMÍCH
2	Autor / organizace	Milada Horáková, Milan Polívka, Patrik Pfeifer / VÚPSV
3	Zdroj	http://www.vupsv.cz/Nelegalna_zamestn-cast_1.pdf
4	Zadavatel	VÚPSV Praha (MPSV?)
5	Rok / místo zpracování	2001 / VÚPSV Praha
6	Počet stran	41
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Co je známo o nelegální práci cizinců • Definice nelegálního zaměstnávání cizinců v různých zemích (Německo, Rakousko, Nizozemí, USA, Rusko, Polsko, Maďarsko, Slovensko, Chorvatsko, Slovinsko) • Metodika zjišťování nelegálního zaměstnávání
8	Typ dokumentu (žánr)	Přehledová studie
9	Anotace	Text přibližuje zahraniční studie relevantní pro téma nelegální práce cizinců s cílem shromáždit metodické postupy používané k analýze nelegální práce cizinců a referovat o nástrojích k prevenci vzniku a k efektivnímu potírání tohoto jevu. První kapitola přináší shrnutí dosavadního poznání fenoménu nelegálního zaměstnávání v souvislosti s problémy získávání a využitelnosti dat. Autorka a autoři uvádějí, že nelegální zaměstnávání je v odborné literatuře chápáno jako jedna z překážek integrace a nejučinnějším nástrojem v boji s ní je prevence (v souvislosti s tím uvádějí typologii preventivních politik.) Následuje kapitola věnovaná definicím nelegálního zaměstnání (tzv. černé práce) v jednotlivých zemích, ať už na úrovni legislativní či akademické. Na úkor přehlednosti je vysoká různorodost referovaných studií/textů, co se týká šířky záběru, teoretického zázemí, uplatněním definice jevu či různě kladený důraz na jeho aspekty. Referované publikace zabývající se nelegální zaměstnaností cizinců vesměs poukazují na provázanost nelegálního zaměstnávání s nelegální migrací a zabývají se možnostmi mapování, kontroly a hodnocení dopadu nelegálního zaměstnávání cizinců.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	Jedním z hlavních podnětů nelegální zaměstnanosti je nelegální migrace. Nelegální zaměstnávání je překážkou integrace. Důležitá je prevence nelegálního zaměstnávání.
11	Hlavní zdroje užitých	Zahraniční odborná literatura (Nizozemí, Polsko, Maďarsko,

	informací (jejich stručná charakteristika)	Slovensko, Chorvatsko, Slovinsko, Itálie, Rusko, Ukrajina, Německo, Rakousko, Švédsko, Kanada, USA)
--	--	--

1	Název	NELEGÁLNÍ ZAMĚSTNÁVÁNÍ CIZINCŮ JAKO PŘEKÁŽKA V JEJICH ŽÁDOUCÍ INTEGRACI NA TRHU PRÁCE: ČÁST II.
2	Autor / organizace	Milada Horáková, Milan Polívka, Danica Černá, Vladimír Rudolf / VÚPSV
3	Zdroj	http://www.vupsv.cz/Nelegalna_zamestn-cast_II.pdf
4	Zadavatel	VÚPSV Praha
5	Rok / místo zpracování	2001 / Praha
6	Počet stran	37
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Vyhodnocení dotazníků • Návrhy opatření expertů k řešení nelegálního zaměstnávání • Přílohy (Pilotáž k otázkám neregulárního – nelegálního zaměstnávání občanů a cizinců; Dotazník; Tabulková příloha)
8	Typ dokumentu (žánr)	Výzkumná zpráva
9	Anotace	<p>Autoři pomocí tabulek a grafů zpřístupňují výsledky empirického šetření, které proběhlo v roce 2001 na všech úřadech práce v celé ČR. Šetření přineslo informace o nelegálním a neregulárním zaměstnávání občanů ČR a cizinců, tak jak tyto informace byly dosažitelné z pozic a z pohledu expertů z úřadů práce. Autoři chápou nelegální a neregulární zaměstnávání cizinců jako překážku integrace cizinců na pracovním trhu – šetření bylo zaměřeno na zkušenosti pracovníků úřadů práce s tímto jevem a možné způsoby, jak zefektivnit kontrolu a prevenci nelegálního a neregulárního zaměstnávání.</p> <p>V rámci šetření přibližně dvě třetiny respondentů navrhly konkrétní opatření v oblasti prevence nelegálního a neregulárního zaměstnávání. Autoři k textu zařadili také přílohu zpřístupňující pilotáž k dotazníkovému šetření a samotný dotazník.</p>
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Narozdíl od zaměstnavatelských svazů si experti úřadů práce většinou nemyslí, že bez pracovní síly ochotné pracovat za neregulárních či nerovných pracovních podmínek by došlo k útlumu celých odvětví v okresech. • Míra nelegálního zaměstnávání se dle expertů z úřadů práce snižuje, ale díky formám zaměstnávání, které sice právní řád umožňuje, jsou postaveny mimo možnosti kontroly úřadů práce, avšak logice legálního zaměstnávání neodpovídají (smlouva o dílo, zaměstnávání žadatelů o

		<p>azyl, práce na živnostenský list, družstva a společnosti s. r. o.). Experti proto navrhují lépe tyto formy zaměstnávání podchytit, popř. je znemožnit.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odpovědnost za nelegální zaměstnávání by dle expertů z úřadů práce měla být jednoznačně plně na straně českého účastníka smlouvy. • Dle odpovědí expertů úřadů práce dochází k porušování pracovně-právních předpisů v závislosti na dosaženém stupni vzdělání zaměstnanců. • K nejčastějšímu porušování těchto předpisů v oblasti zaměstnávání jak u občanů ČR, tak cizinců, dochází při výkonu nekvalifikovaných pomocných prací. • Při zaměstnávání cizinců dochází nejčastěji k porušování předpisů zejména v těchto oblastech: práce přesčas, práce ve dnech pracovního klidu a v nočních hodinách, dále nedodržení místa výkonu práce, práce pro jiného zaměstnavatele a práce cizinců bez platného víza k pobytu nad 90 dní. • Jako preventivní opatření respondenti navrhli zlepšit možnosti kontroly pracovišť orgány státní správy (personální posílení, rozšíření pravomocí, opatření vedoucí k větší součinnosti jednotlivých orgánů státní správy, atd.)
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Dotazníky pro pracovníky 76 úřadů práce v ČR

1	Název	PROFIL VIETNAMSKÉ KOMUNITY V ČR (ORGANIZAČNÍ POTENCIÁLN KOMUNITY)
2	Autor / organizace	Jiří Kocourek, Nquyen Viet Cuong
3	Zdroj	Archiv Jiřího Kocourka
4	Zadavatel	IOM Praha
5	Rok / místo zpracování	2003 / Praha
6	Počet stran	17
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Situace před rokem 1989 • Současné migrační vlny Vietnamců do ČR • Sociální integrace Vietnamců do majoritní společnosti z interkulturního hlediska • Charakteristika mezietnických vztahů mezi Čechy a Vietnamci • Současné organizace vietnamských občanů (stručný popis) • Současný vietnamský tisk vydávaný v ČR • Závěr • Literatura
8	Typ dokumentu (žánr)	Přehledová studie
9	Anotace	Text načrtává hlavní rysy života „vietnamské komunity“ na území současné České republiky. Nejprve předkládá historický přehled vývoje (mezivládní dohody, vzdělávací programy, život) od padesátých let do roku 1989, přičemž ukazuje, v jakých ohledech se minulost podílí na přítomné každodennosti lidí původem z Vietnamu bydlících v České republice. Následně se věnuje imigraci a životu po roce 1989 a otázkám spojeným se strategiemi a integrací z hledisek pracovního, kulturního, vzdělávacího či organizačního. Na závěr stručně charakterizuje vietnamské organizace a tiskoviny v České republice.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Imigrace před rokem 1989 vycházela „shora“, tj. ze strany státních institucí a tato podoba ovlivňovala a doposud ovlivňuje současnou podobu integrace: například ke kontaktům mezi obyvatelstvem České republiky a imigrantkami a imigranty z Vietnamu docházelo/dochází především v rámci práce. • Po roce 1989 přibývá příchodů za účelem sjednocení rodiny; motivací je mimo jiné vzdělání pro děti (vzdělání patří k „tradičním hodnotám“). • Profese zastávané lidmi původem z Vietnamu se

		<p>rozdělují.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzdělávání vietnamských dětí přispívá k otevřenosti komunit (tj. pohledy na uzavřenost se generačně mnohdy liší). • Jazyková bariéra omezuje výběr pracovních příležitostí. • Vietnamské organizace jsou orientovány spíše dovnitř komunit.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Odborné texty (česky i vietnamsky psané), archivní materiály, současný vietnamský tisk.

1	Název	SOUČASNÝ OBRAZ VIETNAMSKÝCH OBČANŮ ŽIJÍCÍCH V ČR: PODKLADOVÁ STUDIE
2	Autor / organizace	Jiří Kocourek
3	Zdroj	Archiv Jiřího Kocourka
4	Zadavatel	Sociologický ústav AV ČR
5	Rok / místo zpracování	2005 / Praha
6	Počet stran	34
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Cíle a obsah studie • Státní příslušnost a národnost a termín „Vietnamci“ • Historický exkurz: Tradiční potenciál novodobých česko-vietnamských vztahů • Migrace Vietnamců do ČR před rokem 1989 • Vietnamci v dnešní ČR a současné migrační vlny • Sociální integrace do majoritní společnosti • Politická participace Vietnamců v ČR • Shrnutí • Krajanské a menšinové organizace • České neziskové organizace ve vztahu k Vietnamcům • Krajanská média • Přehled použitých česko-vietnamských smluv • Výzkumná šetření a odborné studie po roce 1989 • Výzkumná šetření a odborné studie před rokem 1989 • Literatura
8	Typ dokumentu (žánr)	Přehledová studie
9	Anotace	Text shrnuje současné poznatky o vietnamských občankách a občanech žijících v České republice. Nejprve se zabývá historickými podobami česko-vietnamských a vietnamsko-českých vztahů, přičemž se podrobněji zastavuje u období po roce 1945 a popisuje je jak z české, tak i z vietnamské perspektivy. Následně podává obecný přehled o lidech z Vietnamu žijících v současné České republice (jejich počty, počet žádostí o azyl, prostorové zakotvenosti a další informace), aby posléze přešel k různým aspektům jejich každodenních životů (hodnocení života, politická participace, možnosti integrace aj.). Na závěr přináší jednak seznam vietnamských organizací, kulturních zařízení, internetových stránek existujících v České republice a jednak seznam studií zabývajících se imigranty z Vietnamu.
10	Hlavní závěry k trhu	<ul style="list-style-type: none"> • Lidé z Vietnamu pracují v České republice takřka výlučně

	práce a vzdělávání	<p>na základě živnostenského listu (pouze asi jedno procento z nich je v zaměstnaneckém poměru) a usazují se zde dlouhodobě. Současně dochází k rozrůžňování vykonávaných profesí.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Většinou se usazují a pracují ve městech, objevují se ale i případy podnikání mimo hlavní centra. • Rodiče jsou velmi motivováni ke vzdělávání dětí, dosti do něho investují. • Poměr žen a mužů je 40 / 60 %, nejvíce přicházejí do České republiky lidé ve věku 10 – 39 let. • Do České republiky se vrací i ti, kteří zde před rokem 1989 studovali; většinou však imigrují lidé, kteří zde dříve nepobývali. Přibyl motiv sjednocování rodin. • Vietnamské organizace v posledních letech rozšiřují svou působnost i na oblasti veřejné, sociální, komunitní. • Interkulturní bariéry jsou překonávány pomalu. Integrační potenciál vietnamské komunity je silný, byť až po několikaletém pobytu (do té doby se příchozí vyrovnávají s každodenností v České republice).
11	Hlavní zdroje užitéch informací (jejich stručná charakteristika)	Osobní zkušenosti expertek a expertů, výsledky kvalitativních a kvantitativních výzkumů, diskuse na konferencích, předchozí studie k tématu, informace z vietnamského tisku, prameny, zakládající listiny a smlouvy.

1	Název	VIETNAMCI V SOUČASNÉ ČR
2	Autor / organizace	Jiří Kocourek
3	Zdroj	Archiv Jiřího Kocourka
4	Zadavatel	Informace nezjištěna
5	Rok / místo zpracování	2005 / Praha
6	Počet stran	13
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Základní údaje • Proč a kdo v ČR žije po roce 1989? • Základní statistické údaje o současnosti • Podnikání • Jak se jim podle výzkumů žije v ČR? • Správa komunity, komunitní centra, velkostržnice, občanská participace • Integrace • Polemika: Uzavřený charakter početné skupiny nových migrantů? • Vybrané faktory bránící integraci Vietnamců v ČR • Co může vést naopak k integraci? • Otázky k diskusi ve třídě
8	Typ dokumentu (žánr)	Přehledová studie
9	Anotace	Text se zaměřuje na načrtnutí charakteristik života vietnamských imigrantek a imigrantů v České republice, přičemž je rozdělen do dvou částí: obecné-přehledové a konkrétní. V první předkládá přehled jejich počtu, hlavních motivací, strategií či sociálního života a spokojenosti s ním. V druhé se věnuje otázce integrace: nejprve diskutuje otevřenost/uzavřenost „komunit“ a následně analyzuje faktory, které integraci brání a které k ní mohou přispívat.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Mezi motivy imigrace lidí přicházejících z Vietnamu, které přibyly po roce 1989, patří sjednocování rodin a získání vzdělání pro děti. • Do České republiky v současnosti přijíždí i studentky a studenti hradící své studium ze soukromých zdrojů. • Děti vietnamských rodičů se stávají výrazným fenoménem českého školství, jejich zastoupení na základních a středních školách je významné a souvisí s dlouhodobým životem rodičů v České republice. • Osoby z Vietnamu žijí na území České republiky dlouhodobě, většinou pracují na základě živnostenského

		<p>oprávnění a to bez ohledu na své vzdělání či kvalifikaci.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zpráva IOM naznačuje, že většina dotázaných vietnamských osob žijících v České republice se domnívá, že jejich komunity uzavřené nejsou. • Vietnamské organizace (a jejich poradenský/zprostředkovatelský servis) pomáhají těm, kdo by – například z důvodu nedostatečné znalosti českého jazyka – nenašli práci. Tyto organizace jsou v současnosti také aktivnější, zabývají se celou řadou otázek, tvoří velmi silné zázemí. Rozšíření jejich programů a spolupráce s dalšími institucemi je možností rozvoje integrace.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Osobní zkušenosti, výsledky výzkumů a konzultací.

1	Název	UKRAJINCI V ČR
2	Autor / organizace	Yana Leontiyeva / Sociologický ústav AV ČR
3	Zdroj	http://www.socioweb.cz/upl/editorial/download/124_socioweb_5.pdf
4	Zadavatel	Informace nezjištěna
5	Rok / místo zpracování	2005 / Praha
6	Počet stran	6
7	Hlavní kapitoly	Text neobsahuje mezititulky.
8	Typ dokumentu	Přehledová studie
9	Anotace	Text se zabývá charakteristikami současné pracovní imigrace osob z Ukrajiny do České republiky. Vedle statistických přehledů načrtává jejich vzdělanostní pozadí, možnosti a strategie participace na místním trhu práce či problémy spojené s malou znalostí jazyka. Na závěr pak stručně diskutuje program Ministerstva práce a sociálních věcí „Aktivní výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků“ ve vztahu k ukrajinské imigraci.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Dočasná – tj. cirkulační – pracovní imigrace lidí z Ukrajiny získává v posledních letech i trvalý charakter. • Hlavní motivace jejich příchodu je ekonomická, tj. zlepšení životních podmínek. • Sankce proti těm, kdo nelegálně zaměstnávají osoby z Ukrajiny, jsou nedostatečné, pracovní podmínky jsou špatné. • „Klientský systém“ výrazně ovlivňuje nabídky práce pro příchozí z Ukrajiny (jejichž seznámenost s jim náležejícími právy je nízká) a přetrvává i díky jejich malé znalosti českého jazyka.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Statistiky státních institucí, odborná literatura.

1	Název	MINORITY ORGANIZATIONS AS POSSIBLE MEDIATORS FOR CIVIC PARTICIPATION OF MIGRANTS. THE EXAMPLE OF UKRAINIANS IN CZECH REPUBLIC
2	Autor / organizace	Yana Leontiyeva / Sociologický ústav AV ČR
3	Zdroj	http://www.iccv.ro/romana/conf/conf.liepaja.2005/papers/Yana.pdf In: H. Rusu, B. Voicu (eds.): Perspectives on the European postcommunist societies. Sibiu: Psihomedica, str. 47 – 56
4	Zadavatel	Informace nezjištěna
5	Rok / místo zpracování	2005 / Praha
6	Počet stran	10
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Migration context in the CR • Migrants and minorities in the Czech law • Ukrainian immigration before 1989 • Ukrainian immigration today • Ukrainian Minority Organizations in CR • Conclusions • Literature and information sources
8	Typ dokumentu (žánr)	Přehledová studie
9	Anotace	Cílem textu je přispět ke studiu ukrajinské komunity v České republice. Za tímto účelem se autorka věnuje přehledu ukrajinské migrace do prostoru současné České republiky, probírá právní opatření vztahující se k imigrantkám a imigrantům, nastiňuje rysy současné ukrajinské pracovní migrace a charakterizuje organizace reprezentující jejich zájmy. Spolupráci mezi těmito organizacemi a nově příchozími – která doposud takřka neexistovala – považuje za strategickou volbu pro zajištění práv osob, které jsou jednak v důsledku svého právního statusu vyloučeny ze závazného rozhodování a jednak na pracovištích často zneužívány.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Česká imigrační politika je orientována především krátkodobě. • Cizinky a cizinci nemají možnost bojovat za svá práva, protože jim nenáleží občanství České republiky: například zaregistrování organizací, které by je reprezentovaly, je pro ně obtížné. • Nechat se nelegálně zaměstnat je častou strategií imigrantek a imigrantů: toto přináší rizika spojená s porušováním pracovního práva České republiky a někdy také lidských práv. • Současné organizace, v jejichž strukturách působí

		<p>především lidé s českým občanstvím (ukrajinského původu), se příliš nevěnují pracovní imigraci a s ní spojeným problémům.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce mezi organizacemi (které se aktivně v tomto směru neprojevovaly) a nově příchozími (kteří často nevěděli o existenci těchto organizací) je – z důvodu současného institucionálního prostředí – cestou, jak druhým pomáhat naplnit jejich potřeby či jak je seznámit s životem v České republice.
11	Hlavní zdroje užitéch informací (jejich stručná charakteristika)	<p>Studie se opírá jednak o kvalitativní výzkum (51 rozhovorů – polovina z nich byla vedena v prvním jazyce, polovina v českém jazyce) zaměřený na míru sociální integrace vybraných komunit, jednak o předběžné výsledky výzkumu občanské participace migrantek a migrantů, jednak o dřívější studie a konečně také o diplomovou práci autorky.</p>

1	Název	ČÍŇANÉ V ČESKÉ REPUBLICE, 1992 – 2002: ZROD A FORMOVÁNÍ SYMBOLICKÉ KOMUNITY
2	Autor / organizace	Markéta Moore
3	Zdroj	http://www.cizinci.cz/clanek.php?lg=1&id=125
4	Zadavatel	Ministerstvo vnitra ČR, Multikulturní centrum Praha
5	Rok / místo zpracování	2002 / Praha
6	Počet stran	37
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Terminologie • Metodologie • Teoretická východiska • Čínská migrace v historickém a regionálním kontextu • Migrační motivace a jejich sociální dimenze • Migrační strategie a vytváření řetězců na počátku 90. let • Demografický profil čínských migrantů v České republice • Etnická ekonomika • Čínská symbolická komunita • Závěr • Přílohy • Literatura
8	Typ dokumentu (žánr)	Výzkumná zpráva
9	Anotace	<p>Studie se věnuje fenoménu novodobé migrace Číňanů do České republiky. V úvodních částech kriticky rozebírá teoretické konstrukty a termíny, jež jsou běžně (především však v USA) využívány při studiu čínské migrace a upozorňuje na jejich nevhodnost v kontextu postkomunistické střední Evropy. Čínská migrace do České republiky je zde dále zasazena do historického a regionálního kontextu. Další části rozebírají hlavní migrační motivace a strategie Číňanů a popisují formování migračních řetězců na počátku 90. let. Následuje stručný demografický profil (otázky geografického původu, pohlaví, věku, vzdělání, rodiny a jazykové vybavenosti) a popis ekonomických struktur. Na závěr autorka zdůrazňuje roli silných lokálních identit při utváření zdejší čínské komunity, vzájemnou rivalitu, nedůvěru a nedostatek společných cílů, jež jsou podle ní příčinami nezájmu o vytvoření komunitní platformy pro vznik jednotné reprezentace.</p>
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Nejčastěji jde o osoby s vysokoškolským či vyšším středním vzděláním.

		<ul style="list-style-type: none"> • Bez ohledu na své postavení v Číně a úroveň vzdělání začala většina Číňanů podnikat v podobných odvětvích, a to především v pohostinstvích a v obchodování s textilem. • Čínské ženy, častěji než muži, pracují v zaměstnaneckém poměru pro své krajany, většina mužů se věnuje podnikání. • Čínská etnická ekonomika vytváří pracovní příležitosti pro nově příchozí, přispívá ale také k prohlubování jejich izolace. • Rodiče kladou důraz na čínské vzdělání a znalost čínské kultury. Dávají přednost tomu, aby dítě vyrůstalo v čínském prostředí. (V ČR žije s rodiči jen necelých 40 % dětí, více než polovina žije v Číně a 9 % ve třetí zemi. 30 % čínských respondentů si nepřeje, aby je jejich děti následovaly do ČR.) • Téměř polovina dětí Číňanů mluví pouze čínsky. Dalších 40 % jich kromě čínštiny mluví anglicky. Česky mluví necelých 20 % dětí. • Dospělým Číňanům chybí motivace a čas, aby se učili česky. Nově příchozí dávají přednost angličtině či němčině, které zvyšují jejich možnosti uplatnění pro případ další migrace či návratu.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Výzkum prováděný zúčastněným pozorováním v Praze v letech 1992 – 2002; 2. Dotazníkové šetření v několika velkých městech (145 respondentů – vzorek konstruován metodou snowballingu a metodou přímého výběru populace).

1	Název	ČÍNSKÁ KOMUNITA V ČESKÉ REPUBLICE 2001
2	Autor / organizace	Ľubica Obuchová / Orientální ústav AV ČR
3	Zdroj	http://www.cizinci.cz/files/clanky/120/Cinska_komunita_v_CR.pdf
4	Zadavatel	Ministerstvo vnitra ČR
5	Rok / místo zpracování	2002 / Praha
6	Počet stran	36
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Popis realizace projektu • Čínská komunita v České republice • Vztah čínské menšiny k majoritní společnosti • Snahy o založení etnických organizací a společenské aktivity • Hlavní problémy a překážky budoucí integrace
8	Typ dokumentu (žánr)	Výzkumná zpráva
9	Anotace	<p>Zpráva představuje výsledky vůbec prvního výzkumu zaměřeného na čínskou komunitu v České republice, který proběhl v roce 2001. Výzkum byl zaměřen nejen na ekonomicky aktivní, ale i ostatní členy/členky domácnosti/čínské komunity. Autorka v textu seznamuje s historickými i aktuálními migračními trendy v Číně a motivacemi k migraci. Výzkumná zpráva přináší také základní informace o ilegální čínské migraci, migraci transitní povahy a praktikách převaděčství. Čínská komunita v ČR je dle autorky v období vznikání, neusazená, v posledních letech však posiluje trend slučování rodin. Čínská migrace v ČR je dělena do čtyř skupin, ve kterých variuje délka pobytu, způsob příchodu do ČR, míra integrace či způsob interakce s ostatními krajany i majoritou a způsoby obživy. Většina dotázaných chce pracovat v ČR či jinde v Evropě, ale v delším časovém horizontu počítají s návratem do Číny. Výzkum také potvrdil diferenciaci/determinaci ekonomických aktivit imigrantů v závislosti na regionu jejich původu, vysledovanou již v jiných evropských zemích. Text dále poskytuje shrnutí informací o kontaktech se zemí původu a čínskými komunitami, podrobněji se věnuje vztahům a povaze kontaktů s českou majoritou. Představuje také několik nejdůležitějších čínských organizací působících v ČR a poukazuje na význam těchto „ručitelských skupin“ (ať už jsou organizovány na základě příbuzenském, krajanském, profesním, náboženském či jiném) pro budoucí integraci čínské komunity. Jako alarmující v souvislosti s budoucí integrací se ukazuje špatná úroveň komunikace mezi čínskou menšinou a českými úřady.</p>

10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Jako převládající motiv současné čínské migrace autorka uvádí motiv zbohatnutí díky možnosti investic rodinného kapitálu, čemuž vytváří vhodné podmínky čínská politika „otevření se světu“, největšími zdroji migrace jsou prosperující přímořské provincie. • Nově příchozí Číňané narozdíl od „starousedlíků“ chtějí pracovat v ČR či jinde v Evropě a v budoucnu počítají s návratem do Číny (péče o rodiče a příbuzné, kteří zůstali v Číně) . • Výzkum potvrdil diferenciaci/determinaci ekonomických aktivit imigrantů v závislosti na regionu jejich původu, vysledovanou již v jiných evropských zemích (základní dělení do tří oblastí: pohostinství/stánkový prodej/intelektuální činnost popř. velkopodnikání). • Legálně migrující Číňané přicházejí nejčastěji investovat rodinný kapitál, či jako zástupci organizací (pobočky), nejčastěji využívají příbuzenských či krajských sítí, tradiční formou jsou řetězové migrace. Charakteristickým rysem je sebe/zaměstnávání v rámci čínské komunity, zjištěn pouze minimální podíl zaměstnanců českých firem mezi respondenty.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	<p>Řízené rozhovory dle rámcového dotazníku (hodnověrná data od 185 respondentů plus tři delší písemné odpovědi v čínštině), biografická interview, studium materiálů čínských spolků: Česko-čínský zpravodaj (59 čísel), odborná literatura</p>

1	Název	ČÍNA, ČÍŇANÉ A ČESKÁ REPUBLIKA Z REGIONALISTICKÉHO HLEDISKA
2	Autor / organizace	L'ubica Obuchová / Orientální ústav AV ČR
3	Zdroj	In: J. Hofman, M. Lukáš, eds. Aktuální problémy regionálního rozvoje. Dálný východ a Česká republika. Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference REGIO 2003 a IMPA 2002, 1. díl, str. 213 – 232
4	Zadavatel	Západočeská univerzita v Plzni (Konference pořádána Střediskem pro výzkum regionálního rozvoje a společností MIM Consulting ve spolupráci s Regionální rozvojovou agenturou Egrensis a odborem regionálního rozvoje Krajského úřadu Karlovarského kraje ve dnech 15. – 16. října 2002 v Karlových Varech.)
5	Rok / místo zpracování	2003 / Plzeň
6	Počet stran	20
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Čínská migrace do Evropy • Číňané v České republice • Bibliografie
8	Typ dokumentu (žánr)	Příspěvek z konference
9	Anotace	Text přináší stručné informace o novodobé čínské migraci do Evropy a České republiky. Důraz je přitom kladen na otázku regionálních specifik – podnikatelské specializace podle domovských obcí migrantů. Autorka se dále věnuje motivacím pro migraci, demografické a profesní struktuře čínské komunity v ČR a ekonomickým strategiím, jež migranti volí.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Hlavním motivem čínské imigrace je snaha ekonomicky si polepšit. • Migrantí, kteří zde nemají příbuzné nebo známé, volí na začátku většinou možnost zaměstnání u krajanů (čímž překlenou počáteční obtíže plynoucí z neznalosti jazyka a prostředí. Čínští zaměstnavatelé se ke svým podřízeným chovají paternalisticky – zajišťují jim ubytování a stravování, pomáhají vyřídit formality. Po delší či kratší době, když začíná migrant své podřízené postavení jako svazující. Mohou nastat dva případy: 1) dohodne se se stávajícím šéfem na partnerství (vloží do podniku své peníze, čímž umožní rozšíření) nebo 2) se osamostatní (většinou ve stejném odvětví).

11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	1. Statistická data 2. Data z dotazníkového šetření
----	--	--

1	Název	STUDIE ŽEN – IMIGRANTEK V ČR
2	Autor / organizace	Poradna pro integraci, projekt DHV ČR
3	Zdroj	Poradna pro integraci
4	Zadavatel	DHV ČR
5	Rok / místo zpracování	2001 / Praha
6	Počet stran	16
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Cíle studie, metodologická poznámka • Život v zemi původu • Migrace – důvod a souvislosti, současné životní podmínky • Institucionální pomoc v ČR – kursy, programy, zkušenosti • Pracovní uplatnění v ČR, Dovednosti uplatnitelné v zaměstnání • Současné vazby, komunikace, kontakty • Výhled do budoucna • Zkušenosti s diskriminací • Shrnutí a závěry
8	Typ dokumentu (žánr)	Pracovní studie / výzkumná zpráva
9	Anotace	<p>Cílem studie bylo zmapovat situaci v oblasti pracovní a společenské integrace žen – imigrantek, které žijí v ČR dlouhodobě, a zformulovat tak odpovědi na následující pracovní otázky: Mají ženy takové kvalifikace, aby se mohly integrovat ve smyslu autonomního života v nové společnosti, a pokud ne, mohou je získat? Je společnost schopna kvalifikace žen – cizinek rozpoznat, přijmout a rozvinout?</p> <p>Studie se tedy zaměřovala jak na charakteristiku samotných žen, tak na možnosti, které jsou jim ze strany společnosti nabízeny.</p>
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Ze zaznamenané nízké frekvence kursů a možností získání kvalifikace u žen, imigrantek, v ČR jednoznačně vyplývá, že této problematice není věnována dostatečná pozornost. • Důležité jsou při využívání kvalifikací především znalost českého jazyka, vzdělání a profese buď v ČR využitelná, nebo naopak ochota začít s čímkoli, vlastní aktivita a postoj samotné ženy i rodiny. • Výhodou bývá jazykově i kulturně bližší oblast původu ženy, která usnadňuje adaptaci na nové prostředí. Ženy ze vzdálených oblastí mají někdy takové dovednosti a zkušenosti, jejichž využití v současné situaci v ČR je velmi problematické.

		<ul style="list-style-type: none"> • Ženy mají relativně vysoké předcházející vzdělání i zájem o další vzdělávání. Ale pokud jsou ve hře kulturní rozdíly / individuální postoje, asi by nestačily kursy ČJ, ani běžné rekvalifikační kursy. Tím by byly získány znalosti a dovednosti, ale pravděpodobně stejně nevyužívány. Komplexnější „integrační“ programy (které by mimo to podnítily víru v možnosti uplatnění a vlastní aktivitu a byly specificky zaměřené na ženy) však neexistují. • Pravděpodobně však zbude určitá skupina žen, které se do českého prostředí natolik, aby uspěly v práci, zapojit nemohou nebo nechtějí, a to nejčastěji v souvislosti s rodinnými závazky. Zdá se, že tak pomalu formují „ztracenou generaci“, známou ze zemí západní Evropy. V těchto domácnostech jsou veškeré zdroje a naděje domácnosti na úspěšnou integraci a spokojený život vkládány až do druhé generace, tj. dětí současných respondentek. • Česká společnost jako celek se otázkou pracovních dovedností/kvalifikace a uplatnění žen – cizinek vůbec nezabývá. Ze strany státu nejsou vůbec žádná opatření. • To, že v ČR nejsou zatím utvořeny vzájemně podpůrné komunity, pak zvyšuje počet žen, které se na běžném trhu práce se svými specifickými dovednostmi a zároveň nedokonalou znalostí češtiny uplatnit nemohou. • Imigranti často nepocítují ze strany společnosti signály, že jsou jim otevřeny možnosti pro uplatnění jejich kvalifikací. Pro ženy toto platí obzvlášť.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	<p>Studie se zakládá na 20 hloubkových rozhovorech se ženami – imigrantkami, které na území ČR žijí na základě různých typů povolení k pobytu déle než dva roky.</p> <p>Výběr dotázaných žen proběhl kombinací metod náhodného a záměrného výběru z databáze PPI, při respektování základních sociodemografických a socioekonomických charakteristik imigrantek (věk, vzdělání, region původu).</p>

1	Název	IMIGRACE A IMIGRAČNÍ POLITIKA JAKO PRVEK ŘEŠENÍ ČESKÉ DEMOGRAFICKÉ SITUACE?
2	Autor / organizace	Ladislav Rabušic, Aleš Burjanek / VÚPSV Praha, výzkumné centrum Brno
3	Zdroj	http://www.vupsv.cz/Rabusic_Imigracni_politika.pdf
4	Zadavatel	GA ČR, projekt Veřejnost, demografické procesy a populační politika – ČR 2001
5	Rok / místo zpracování	2003 / Brno
6	Počet stran	58
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Zahraniční migrace a její příčiny • Ekonomické aspekty migrace • Demografické aspekty migrace • Sociologické aspekty imigrace • Česká veřejnost a imigranti • Závěr • Literatura
8	Typ dokumentu (žánr)	Výzkumná zpráva
9	Anotace	<p>Výzkumná zpráva převážně teoretického charakteru se věnuje tématu smysluplnosti chápání imigrace coby nástroje populační politiky ČR. Představená tvrzení se opírají o řadu tabulek a grafů, založených jak na datech z ČR, tak i zahraničí. Na základě studia především zahraniční odborné literatury a analýzy dat (na základě šetření veřejného mínění) ukazuje, jakým způsobem česká populace cizince vnímá a do jaké míry je ochotna je akceptovat. Autoři odpovídají na otázku, zda je české obyvatelstvo ochotno a připraveno sdílet území ČR s příslušníky jiných národů, kultur, a zda je jim ochotno přiznat veškerá práva.</p> <p>Zpráva se specificky nezaměřuje na žádnou konkrétní skupinu imigrantů.</p>
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<p>Studie se námi sledovaným tématům věnuje pouze velice okrajově. Pro dokreslení jejího obsahu však uvádíme některé hlavní závěry:</p> <ul style="list-style-type: none"> • migrace je způsobována především nerovnoměrným ekonomickým a demografickým vývojem; • z ekonomického hlediska z ní profitují především migranti, z hlediska celkových nákladů bývá pro společnost bez zásadního dopadu, z pohledu veřejných financí může zpomalit vývoj vedoucí ke krizi penzijního systému; • imigrace není sama o sobě spásným řešením, které by

		<p>mohlo zastavit populační stárnutí, je však částečně schopna kompenzovat sníženou intenzitu plodnosti (resp. zamezit populačnímu úbytku;</p> <ul style="list-style-type: none"> • imigrace je zdrojem problémů, jejich hlavním důvodem je neschopnost imigrantů nalézt si svou vlastní pozici a vedle toho neochota domácí populace imigranty „vpustit“ do svých struktur; • lze očekávat nárůst imigrace, proud bude zvládnutelný, pokud země začnou v řešení kooperovat; • legální imigrace na základě jasně nastavených pravidel je mnohem lépe zvládnutelná a má vyšší naději, že přinese zamýšlená pozitiva; • tři principy imigrační politiky: multilaterálnost (spolupráce na formulaci pravidel), ekonomické nástroje podobné nástrojům obchodním (vývoj od zákazů a kvót k přehledným tarifům, poplatek za legální imigraci), směřování k maximální svobodě pohybu a podporovat raději krátkodobý než permanentní pobyt (nákup dluhopisů, které odkoupeny státem zpět při odjezdu); • migrace může přispět k zaplnění dílčích deficitů na trhu práce a snad i ulehčit demografickým problémům, přesto nejsou současné postoje české veřejnosti vůči migraci vstřícné.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analýza relevantní literatury 2. Reprezentativní výzkum obyvatel (1094 respondentů, SC & C) – součást evropského komparativního projektu The Acceptance of Population-related Policies, komparace výsledků však s European Values Study

1	Název	GENDER A MEZINÁRODNÍ MIGRACE: ÚVOD DO PROBLEMATIKY
2	Autor / organizace	Alice Szczepaniková
3	Zdroj	http://www.migraceonline.cz/clanky_f.shtml?x=191798
4	Zadavatel	Multikulturní centrum Praha
5	Rok / místo zpracování	2004 / Praha
6	Počet stran	8
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Co je gender? • Role gender ve zkoumání mezinárodní migrace • Témata pro genderově senzitivní výzkum a praxi • Použitá literatura • Doporučené on-line zdroje vztahující se k tématu gender a migrace
8	Typ dokumentu (žánr)	Přehledová studie
9	Anotace (hlavní závěry)	Text se věnuje studiu vzájemného vztahu konstrukce genderu a mezinárodní migrace. Po stručné definici kategorie genderu, autorka nabízí přehled vývoje uchopování vztahu mezi těmito dvěma procesy: od naprosté ignorance významu genderu pro studium migrace, přes zaměření se výhradně na migraci žen, respektive zkušenosti ženských migrantek (používající gender nesprávně jako synonyma pro ženy), až po uchopení genderu jako vztahové kategorie. V další části autorka navrhuje možné oblasti studia vztahu migračních procesů a konstrukce genderu. Užitečný je i seznam internetových odkazů na stránky věnované studiu této oblasti.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	Text neobsahuje specifické závěry k těmto oblastem.
11	Hlavní zdroje užitéch informací (jejich stručná charakteristika)	Odborná literatura

1	Název	MIGRACE JAKO „GENDEROVANÝ“ A „GENDERUJÍCÍ“ PROCES: STRUČNÝ PŘEHLED LITERATURY A NÁSTIN BUDOUCÍHO VÝZKUMU
2	Autor / organizace	Alice Szczepaniková
3	Zdroj	http://www.migraceonline.cz/clanky_f.shtml?x=1690888
4	Zadavatel	Multikulturní centrum Praha
5	Rok / místo zpracování	2006 / Praha
6	Počet stran	8
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • „Genderovaný“ a „genderující“ rozměr literatury o migraci • Bibliografie
8	Typ dokumentu (žánr)	Přehled literatury
9	Anotace	Text se věnuje studiu vzájemného vztahu migračních procesů a konstrukce genderu. Autorka ukazuje, že zatímco gender ovlivňuje charakter a dynamiku migračních procesů (migraci lze tedy chápat jako „genderovaný“, tj. genderem ovlivněný, proces), ovlivňuje zkušenost migrace utváření genderových identit a praxi migrantů na jedné straně a genderové normy ve zdrojových, stejně jako cílových zemích migrantů na straně druhé (migraci lze tedy chápat jako „genderující“, tj. ovlivňující genderové vztahy a role).
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	Text neobsahuje specifické závěry k těmto oblastem.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Odborná literatura

1	Název	INTEGRACE CIZINCŮ V ČESKU: PLURALITA, NEBO ASIMILACE?
2	Autor / organizace	Blanka Tollarová / Fakulta sociálních věd UK v Praze
3	Zdroj	Biograf 39
4	Zadavatel	GA AV ČR, projekt „Jak se žije cizincům v České republice: Analýza biografických vyprávění“
5	Rok / místo zpracování	2006 / Praha
6	Počet stran	107 odstavců
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Konceptualizace integrace imigrantů • Integrace cizinců v České republice očima českých pracovníků NNO • Dimenze integrace cizinců • Strukturální integrace • Sociálně ekonomická integrace • Práce • Bydlení • Čeština • Orientace ve společnosti • Sociální integrace • Akceptujeme nevýhody a omezení cizinců • Identifikační integrace • Závěr • Literatura
8	Typ dokumentu (žánr)	Odborná stať
9	Anotace	Text má za cíl upřesnit pojem integrace cizinců, jenž je v současnosti hojně užíván, aniž by byl jasněji definován. Vychází z analýzy rozhovorů se zástupci českých NNO. Na jejich základě autorka identifikovala čtyři dimenze integrace, jež musejí být všechny alespoň do určité míry splněny, má-li být integrace cizinců úspěšná. 1. Strukturální integrace představuje legální a politické podmínky, jež musejí být splněny, aby se cizinci mohli stát legální součástí společnosti. 2. Socio-ekonomická integrace vede k relativní samostatnosti a nezávislosti cizinců. Její základ tvoří oblast práce, bydlení, osvojení češtiny a orientace ve společnosti. 3. Sociální integraci autorka chápe jako oblast mezilidské komunikace a vzájemných vztahů cizinců a majority. 4. Identifikační integrace obnáší subjektivní pocit integrovanosti, nalezení vztahu k nové zemi pobytu. Po stručném rozboru jednotlivých dimenzí

		autorka formuluje závěr o povaze přístupu České republiky k integraci cizinců.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Nejdůležitějšími integračními tématy v socio-ekonomické dimenzi jsou a/ nezaměstnanost azylantů a b/ souvislosti právního postavení cizinců s vízem nad 90 dnů a nelegální situace v oblasti ekonomické aktivity. • Cizinci s vízem nad 90 dnů trpí „pobytovou nejistotou“. Povolení k pobytu je totiž vázané na trvání důvodu, pro který bylo vydáno. Skončí-li cizinci nečekaně pracovní poměr, skončí tak i jeho pobyt na území ČR. Tato nejistota vede cizince k tomu, aby se pokoušeli co nejdříve získat trvalý pobyt. Tato snaha často není odrazem touhy cizince trvale žít na území ČR, ale projevem potřeby dosáhnout pobytové a právní jistoty. • Cizincům s trvalým pobytem jejich status integraci umožňuje; cizincům s pobytem na vízum ne.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozhovory se zástupci 9 českých NNO. 2. Odborná literatura

1	Název	ÚSPĚŠNÉ A NEÚSPĚŠNÉ STRATEGIE INTEGRACE: ZÁVĚRY Z TERÉNNÍCH VÝZKUMŮ
2	Autor / organizace	Zdeněk Uherek / Etnologický ústav AV ČR
3	Zdroj	http://www.cizinci.cz/clanek.php?lg=1&id=108
4	Zadavatel	Ministerstvo vnitra ČR a AV ČR
5	Rok / místo zpracování	2002 / Praha
6	Počet stran	23
7	Hlavní kapitoly	Společenskovědní poznatky a problematika integrace: Komparace výsledků šetření jednotlivých skupin cizinců
8	Typ dokumentu (žánr)	Komparační souhrn výsledků výzkumů projektu „Úspěšné a neúspěšné modely integrace cizinců“
9	Anotace	V teoretickém úvodu přibližuje autor vývoj tématu integrace a s ní spojených konceptů v sociologickém diskurzu. Jedním z důležitých posunů v chápání integrace byl příklon ke komplexnímu pohledu v 90. letech: to umožnilo zdůraznit, že i cizinci využívají stejných mechanismů, skrze které se integruje i většinová společnost (viz závěry). V následující komparaci výsledků šetření jednotlivých skupin zkoumaných imigrantů autor sleduje tyto kategorie: hodnocení přiměřenosti podmínek pro cizince, lokace vybraných skupin cizinců, bydlení, zaměstnání, rodiny a rodinného života, vztahů s majoritním obyvatelstvem, se zemí původu, s úřady a institucemi a představy o budoucnosti. Ukazuje v nich specifika jednotlivých skupin a dospívá k obecnějším závěrům o úspěšnosti těch integračních strategií, které se výzkumem podařilo identifikovat.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Jako nejúspěšnější s ukazují strategie směřované k institucím, které mají integrační funkci i pro samotné Čechy (např. školství, sport). • Oblast zaměstnání je pro integraci klíčová. Česká společnost nabízí cizincům důstojnější možnosti jako podnikatelům než jako zaměstnancům. • Podnikatelská činnost těchto skupin vychází z možností propojení se zemí původu (cestovní kanceláře, dovoz a prodej zboží). • Neziskový sektor ČR nabízí cizincům poměrně dost prostoru a možností. Oproti tomu běžné každodenní kontakty jsou problematické, charakterizované odmítavým postojem majority. Autor odhaduje, že pozitivní změny do situace vnese mladší generace.

		<ul style="list-style-type: none">Vzhledem k povaze zkoumaných jevů/komunit nelze uskutečňovat reprezentativní výzkumy. Cílem těchto výzkumů je tak vysledovat trendy a lokalizovat problémy.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Nerepresentativní šetření ve vybraných lokalitách zaměřené na skupiny legálních migrantů v ČR (země původu: Afghánistán, Bulharsko, Chorvatsko, Jugoslávie, Bosna a Hercegovina, Řecko)

1	Název	CIZINECKÉ KOMUNITY A MĚSTSKÝ PROSTOR V ČESKÉ REPUBLICE
2	Autor / organizace	Zdeněk Uherek / Etnologický ústav AV ČR
3	Zdroj	Sociologický časopis 39, 2
4	Zadavatel	Projekt rozvoje badatelského výzkumu v klíčových oblastech vědy
5	Rok / místo zpracování	2003 / Praha
6	Počet stran	24
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Cizinci a městské prostředí • Vybrané cizinecké komunity v městském prostoru a adaptační mechanismy, které si vytvářejí • Závěr • Literatura
8	Typ dokumentu (žánr)	Odborná stať
9	Anotace	Článek se zabývá českým městem jakožto prostorem imigrace diferencovaných cizineckých komunit. V první části autor na podkladě statistických dat poukazuje na atraktivitu městského prostředí pro cizince. Tu podle něj spočívá ve snadnějším uplatnění (daném lepší nabídkou zaměstnání) ve městě. Druhá část textu je věnována diferencovaným adaptačním strategiím šesti imigrantských komunit: třem (Slováci, Ukrajinci a Vietnamci), o kterých není možné hovořit jako o vyhraněné městských společenstvích, a třem městským společenstvím (Arméni, Gruzínci a Číňané). V závěru autor tyto diferencované strategie klasifikuje jako spíše pracovně migrační (typické pro velkou část ukrajinské migrace), asimilační (představované nejčastěji slovenskými migranty), nebo multikulturální (v případě čínské komunity).
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<p>Studie se námi sledovaným tématům věnuje pouze velice okrajově.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slováci – nevyznačují se specifickými ekonomickými aktivitami či povoláními. • Ukrajinci – vykonávají především dělnické profese, což neodpovídá jejich vzdělání; v současné době přibývá zastoupení v kategorii živnostníků v neprospěch kategorie zaměstnanců. • Arméni – většinou provozují vlastní živnost či jsou zaměstnaní u krajanů. • Gruzínci – většinou provozují vlastní živnost či jsou zaměstnaní u krajanů. • Číňané – provozují živnosti v oblasti pohostinství v Praze a

		<p>jiných velkých městech.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vietnamci – provozují živnosti (obchod); k výchově dětí využívají instituce tzv. „českých tet“; vzdělání považují za důležitou hodnotu.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Statistická data ČSU, MV ČR, Policie ČR 2. Analýza relevantní literatury (výzkumných zpráva, zakládajících se v některých případech na velice malém výzkumném vzorku)

1	Název	INTEGRACE CIZINCŮ Z HLEDISKA EMICKÉHO A ETICKÉHO
2	Autor / organizace	Zdeněk Uherek / Etnologický ústav AV ČR Praha
3	Zdroj	http://www.migraceonline.cz/clanky_f.shtml?x=236855
4	Zadavatel	Nezjištěno
5	Rok / místo zpracování	2005 / Praha
6	Počet stran	8
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Od krátkodobé migrace k trvalé integraci • Různé úhly pohledu na integraci • Závěry
8	Typ dokumentu (žánr)	Glosa
9	Anotace	<p>Cílem textu je upozornit na okolnost, že problematika integrace je vnímána zpravidla odlišně z pohledu cizince a majoritního obyvatelstva a jeho institucí. V úvodní části jsou zrekapitulovány některé trendy v migraci do České republiky (stoupající počet cizinců s trvalým pobytem, celkově spíše pozvolný nárůst počtu cizinců v posledních letech). Na jejich základě autor konstatuje, že dochází k usazování a stabilizaci imigrační populace v České republice. Ve druhé, hlavní části autor poukazuje na dvojí možné vidění integrace cizinců. Pohled majority, který umožňuje pochopit chování vůči určité kategorii cizinců ze strany hostitelské společnosti, zatímco pohled samotných cizinců umožňuje pochopit motivaci cizince a lépe předvídat jeho jednání. Většina migrantů nepřichází s cílem integrovat se do české společnosti. Motivace k setrvání na území České republiky se ale časem mění (stejně jako přístup institucí hostitelské země). Na rozdíl od ekonomické migrace si azylanté většinou Českou republiku nevybírali jako svoji cílovou zemi. V závěru autor upozorňuje na několik aspektů, které integraci cizinců zrychlují, nebo naopak brzdí.</p>
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Integraci nejlépe napomáhají instituce, jež nejsou vytvářeny specificky pro cizince (které pro ně však jsou otevřené). Příkladem toho je základní škola. Dítě si zde rychle osvojuje mluvenou i psanou podobu jazyka majoritní společnosti a často funguje jako rodinný překladatel a tlumočnick. Rodiče často vstupují do povědomí lokální společnosti právě v roli rodičů. • Vzdělávací zařízení pro dospělé (specificky zřizované pro cizince) naopak nefungují optimálně. Situace je poněkud lepší v případě azylantů (jazyková výuka je povinnou součástí SIP). Neznalost jazyka (a českého prostředí)

		<p>cizince limituje v profesní kariéře.</p> <ul style="list-style-type: none"> • K integraci napomáhá práce ve smíšeném pracovním kolektivu (tedy složeném nejen z cizinců). • Na cizince ze „Západu“ a z „Východu“ se kladou nestejně nároky.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odborná literatura 2. Zkušenosti z předchozích výzkumů

1	Název	VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY PRO UPRCHLÍKY
2	Autor / organizace	Zdeněk Uherek, Hanka Procházková / Etnologický ústav AV ČR
3	Zdroj	http://migraceonline.cz/studie_f.shtml?x=127120
4	Zadavatel	Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, oddělení pro ČR
5	Rok / místo zpracování	2002 / Praha
6	Počet stran	34
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Vzdělávání dětí do 15 let s doprovodem • Vzdělávání dětí ve věku od 15 do 18 let • Vzdělávání dětí bez doprovodu dospělé osoby • Vzdělávání dospělých • Další vzdělávací programy • Závěr, doporučení, literatura
8	Typ dokumentu (žánr)	Výzkumná zpráva
9	Anotace	<p>Autoři zprávy velmi přehledně sumarizují všechny úrovně vzdělávacího systému, jimiž mohou procházet žadatelé o azyl, resp. azylanté. Informují o možnostech vzdělání dětí podle věku jedinců, kteří systémem procházejí. Součástí zprávy je i výčet konkrétních ZŠ při jednotlivých pobytových střediscích, resp. diagnostických ústavů určených dětem bez doprovodu (s příklady osudů konkrétních dětí). Prostor věnují popisu výuky ve vyrovnávacích třídách ve srovnání s běžnou výukou na ZŠ a konkrétním bariérám, na něž vyučující v obou typech tříd v souvislosti se žadateli o azyl narážejí.</p> <p>Výuku ČJ autoři definují jako základní oblast vzdělávání dospělých žadatelů o azyl, resp. azylantů. Jako hlavní bariéru identifikují malou motivaci k učení se češtině, nekontinuitnost výuky, chybějící vhodné pomůcky. Ve zprávě nechybí část věnovaná především NNO, které v této oblasti působí a snaží se doplnit institucionalizovaný systém vzdělávání žadatelů o azyl i azylantů.</p>
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<p><i>Vzdělávání</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Systém ovlivněn skutečností, že v ČR převládají „tranzitní uprchlíci“, kteří se nechtějí ani nepotřebují učit ČJ a nejsou motivováni zapojit sebe ani své děti do zdejších škol. <u>Děti do 15 let</u> projdou vyrovnávacími třídami, po zlepšení znalosti ČJ přestupují do běžné ZŠ v oblasti pobytových středisek. Základním problémem je velká fluktuace dětí a zásadní nedostatek vhodných výukových pomůcek vč. učebnic, chybí informace o postupech v zahraničí. Tato skupina dětí v doprovodu rodičů má současně ale nejlepší

		<p>šanci na integraci, protože se vzdělává společně s příslušníky majoritní populace.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vzdělávání <u>děti nad 15 let</u> podléhá systému relevantnímu pro ostatní studenty z řad občanů ČR. Zapojení, resp. úspěšnost studentů plně závisí na míře jejich nasazení. Autoři však připomínají, že řada žadatelů o azyl i azylantů už v dalším vzdělávání často nepokračuje, protože to není povinné. • <u>Vzdělávání dospělých</u> se odvíjí především od nutnosti zajistit žadatelům alespoň elementární znalost ČJ a systému fungování české společnosti pro zvýšení pravděpodobnosti integrace, a to do té míry, že řada zaměstnavatelů volá po povinnosti osvojit si základy ČJ jako jeden z předpokladů pro získání azylu. Specifickým problémem je nekontinuitnost jazykových programů, kterými žadatelé, resp. azylanté, procházejí. Chybí také další navazující integrační programy, které by umožňovaly hlubší propojení žadatelů, resp. azylantů s majoritní společností (toto se do jisté míry snaží řešit NNO prostřednictvím různě formalizovaných kurzů). • Jako nejproblematictější se jeví skupina <u>děti bez doprovodu</u> – její status není vyřešen z hlediska pobytu ani vzdělání. Tito nezletilí jsou umisťováni do diagnostických ústavů – dotazování se shodují, že nejde o uspokojivé řešení, dětem není poskytnuta relevantní péče, a to ani z hlediska vzdělávání. Skupina relativně nejvíce inklinuje k opuštění institucionální péče. Jako možné řešení se nabízí otevření specializovaného ubytovacího i vzdělávacího zařízení pro žadatele o azyl bez doprovodu.
11	Hlavní zdroje užitéch informací (jejich stručná charakteristika)	Šetření v českých uprchlických zařízeních na podzim 2001, doplněno o sondy na jaře 2002, jádrem cca 50 rozhovorů s pracovníky uprchlických zařízení, žadatelů o azyl, zástupců NNO, škol, MŠMT, diagnostických ústavů atd. Terénní šetření doplněno studiem relevantních dokumentů.

1	Název	INTEGRACE AZYLANTŮ
2	Autor / organizace	Zdeněk Uherek / Etnologický ústav AV ČR
3	Zdroj	http://www.migraceonline.cz/studie_f.shtml?x=127109
4	Zadavatel	Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, oddělení pro ČR
5	Rok / místo zpracování	Praha / 2002
6	Počet stran	37
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Řízení o udělení azylu v ČR a integrační proces • Azylantí v ČR • Výchozí podmínky integrace azylantů • Státní integrační program • Integrace azylantů v oblasti zaměstnání • Integrace azylantů do lokální společnosti • Integrace azylantů a problematika slučování rodin • Koncepce integrace cizinců na území ČR • Závěr • Doporučení • Odkazy
8	Typ dokumentu (žánr)	Výzkumná zpráva
9	Anotace	Výzkumná zpráva velmi přehledně sumarizuje informace věnované procesu azylového řízení a následné integrace azylantů do společnosti ČR. Autor shrnuje statistické údaje dokreslující problematiku žádostí o azyl a jeho udělení vč. zdrojových zemí žadatelů, hlavní skupiny žadatelů o azyl a následně i azylantů, stručně popisuje proces předložení žádosti o azyl a jednotlivá stádia v rámci vyřizování žádosti, kterými musí žadatel projít, než je jeho žádost kladně vyřízena, nebo zamítnuta. V textu upozorňuje na hlavní NNO, které poskytují služby azylantům a žadatelům o azyl, věnuje se specifikům spojeným s pobytem v přijímacím a pobytovém středisku. Autor dále přehledně shrnuje obsah a význam státního integračního programu, upozorňuje na problémy spojené s integrací azylanta do zaměstnání, resp. okolní společnosti. V závěrečných doporučeních zdůrazňuje kvalitní prvky nastaveného systému, upozorňuje však i na slabiny, které v něm přetrvávají (nedostatek integračních bytů, nedostatečná individuálnost jazykových kurzů, pomalé řízení o udělení azylu, nedostatek pozornosti věnované vzdělávání azylantů atd.).
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Nový zákon o azylu č. 325/1999 Sb. a novela zákona o zaměstnanosti č. 369/2000 Sb. přispěly ke zrovnoprávnění

		<p>zaměstnanosti č. 369/2000 Sb. přispěly ke zrovnoprávnění žadatelů o azyl a azylantů v přístupu na trh práce, jedním z efektů je však bohužel zvýšení případů žádostí o azyl z důvodu legalizace pracovního pobytu v ČR.</p> <ul style="list-style-type: none"> • V návaznosti na to vypracována novela azylového zákona (2/2002), dle níž může být povolení k zaměstnání na žádost žadatele o azyl vydáno nejdříve 1 rok po podání žádosti o udělení azylu, dále novela omezuje možnosti privátního bydlení. • Žadatelé o azyl a azylanté jsou často odkázáni především na nekvalifikované manuální práce, časté stěhování mezi jednotlivými pobytovými středisky představuje zásadní problém pro „zakotvení“ v určitém zaměstnání. • Integrace na trh práce není nijak systémově řešena nebo podporována, žadatelé o azyl a azylanté mají pouze velmi omezený přístup k informacím o možnostech zaměstnání (výjimku představují odborníci, např. lékaři, příp. jednotlivci se speciálními znalostmi – jazyky, sport atd.). Jako možnost pro zlepšení situace se jeví rozpracování státního asistenčního programu pro zvýšení zaměstnanosti cizinců v návaznosti na zahraniční zkušenosti (v dokumentu bez bližších podrobností). • Výuka ČJ představuje jednu ze dvou složek státního integračního programu (znalost jazyka je klíčová pro integraci do společnosti a na trh práce). Azylant má nárok na to, aby mu byl kurz nabídnut do 30 dnů po udělení azylu. Jeho absolvování je zdarma a není povinné. Kurzy nejsou dostatečně individuální, např. při příchodu nové skupiny azylantů se začíná učivo probírat opět od začátku apod. • Standardní výuka dětí probíhá na běžných ZŠ, jejich integrace je relativně efektivní. • Další možnosti vzdělávání již nelze označit za systematické, zajišťují je převážně nárazově různé NNO.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	<p>1) šetření v českých pobytových a azylových střediscích MV ČR – cca 50 rozhovorů s žadateli o azyl, s pracovníky pobytových a azylových středisek, s úředníky MV ČR, zástupci NNO</p> <p>2) studium relevantních dokumentů</p>

1	Název	VÝZKUMNÉ ZPRÁVY A STUDIE O INTEGRACI CIZINCŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY
2	Autor / organizace	Zdeněk Uherek, Jan Černík / Etnologický ústav AV ČR
3	Zdroj	http://www.cizinci.cz/files/clanky/100/vyzkum.pdf
4	Zadavatel	MŠMT
5	Rok / místo zpracování	2004 / Praha
6	Počet stran	20
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Témata řešená již před rokem 1989 a jejich kontinuační • Studium řízených migrací v 90. letech 20. století • Výzkumy a studie vznikající v souvislosti s přípravou a realizací koncepce integrace cizinců na území České republiky • Další výzkumné aktivity související s migracemi a s integrací cizinců • Závěr • Literatura
8	Typ dokumentu (žánr)	Komentovaný přehled odborné literatury
9	Anotace	<p>Studie poskytuje přehled odborných textů zabývajících se integrací cizinců na území ČR. První část textu nabízí stručnou retrospektivu výzkumu cizinecké problematiky, zdůrazněna jsou dlouhodobě řešená témata (otázka integrace vlny řeckých imigrantů z konce 40. let 20. století a výzkumy Vietnamců v období od 80. let). Druhá část je věnována studiím zabývajícím se řízenými migracemi v 90. letech, konkrétně transferem rodin osob českého původu z oblastí postižených černobylskou jadernou havárií (Ukrajina, Bělorusko) a „návratem“ rodin osob českého původu z Kazachstánu, Ruska, Kyrgyzstánu a Uzbekistánu. Třetí část textu stručně informuje o studiích vzniklých na základě výzkumů realizovaných z iniciativy Komise ministra vnitra pro realizaci politiky vlády ČR v oblasti integrace cizinců. Jde o texty věnované imigrantům z Ruska, Ukrajiny, Gruzie, Arménie, zemí bývalé Jugoslávie, arabských zemí, Číny, Afriky aj., dále pak o texty zabývajících se různými dimenzemi integrace cizinců (na trh práce, v oblasti zdravotní péče, v oblasti bydlení aj.) či integračním procesem obecně. Hlavními, avšak nikoli výhradními zpracovateli těchto textů byli pracovníci jednotlivých ústavů Akademie věd a Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí. Čtvrtá, kratší část textu je věnována výzkumům migrací a integrace cizinců, které nesouvisí s činností Komise</p>

		ministra vnitra (výzkumy iniciované mimo jiné OSF a UNHCR). Na samém konci jsou zmíněny kvalitní diplomové práce věnované výzkumu imigrantů v ČR.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	Studie neobsahuje závěry z této oblasti.
11	Hlavní zdroje užitých informací (jejich stručná charakteristika)	Odborné texty a výzkumné zprávy

1	Název	UKRAJINCI ČESKÝCH ZEMÍ PO ROCE 1989: NÁČRT HLAVNÍCH VÝVOJOVÝCH ASPEKTŮ
2	Autor / organizace	Bohdan Zilynskyj / Ústav pro soudobé dějiny AV ČR
3	Zdroj	http://www.cizinci.cz/files/clanky/124/Ukrajinci_ceskych_zemi_po_roce_1989.pdf
4	Zadavatel	Ústav pro soudobé dějiny AV ČR
5	Rok / místo zpracování	2002 (vydáno 2003) / Praha
6	Počet stran	22
7	Hlavní kapitoly	<ul style="list-style-type: none"> • Úvod • Ukrajinci v českých zemích před rokem 1989 • Vytvoření a činnost Občanského fóra Ukrajinců (1989 – 1990) • Činnost SUČR v letech 1990 – 1994 • Další ukrajinské organizace v ČR po roce 1990 • SUČR v letech 1992 – 1994 (cesta k rozkolu) • Období koexistence dvou organizací (1994 – 1999) • Nejnovější vývoj: dvě nové organizace • Závěrečné výhledy • Prameny
8	Typ dokumentu (žánr)	Historická studie
9	Anotace (hlavní závěry)	Text se zabývá organizačními snahami a strategiemi osob, které na území současné České republiky přišly z prostoru dnešní Ukrajiny. Stručně načrtává jejich hlavní rysy v průběhu vývoje a to již od devatenáctého století; hlavní pozornost však soustředí na devadesátá léta století dvacátého. V rámci tohoto úzkého, avšak aktuálního období probírá vnitřní diskuse a štěpení probíhající v konstituovaných organizacích, jejich úspěchy a neúspěchy a na závěr podává výhled jejich role do budoucna.
10	Hlavní závěry k trhu práce a vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • Sezónní odchody za prací do českých zemí se datují již před rok 1914, v meziválečném období existovaly ukrajinské střední školy a ukrajinská universita. • Organizační snahy na počátku devadesátých let nepodchytily pracovní imigraci z Ukrajiny.
11	Hlavní zdroje užitéch informací (jejich stručná charakteristika)	Prameny, osobní vzpomínky autora, odborná literatura